



## Облыстық № 2 әмбебап ғылыми кітапханасы Әдістеме – библиография бөлімі

### 2017 жылға берілген Арқалық қаласының атаулы күндер күнтізбегі



Арқалық 2017





## Құрастырушыдан

Облыстық № 2 әмбебап ғылыми кітапханасы сіздердің назарларыңызға 2017 жылға берілген Арқалық қаласы және аймағының атаулы күндері және оқиғалар күнтізбегінің кезекті шығарылымын ұсынып отыр.

Бұл көрсеткіш Арқалық қаласының тарихы туралы біздің кітапханада бар мәліметтерді оқырмандарға жеткізу мақсатында құрастырылады.

Ақпараттық құралға Торғай өңірінен шыққан атақты адамдардың мерейтойлары, мекемелер мен кәсіпорындардың, қалалар мен аудандардың, селолардың мерейтойлық даталары енгізілген.

Көпшілікке танымал көптеген белгілі қайраткерлердің өмірі мен атқарған қызметтері жайлы мәліметтер табуға болады.

Атап айтсақ, Амангеді ауданындағы Амангелді халық театры (80 ж.), көрнекті қазақ жазушысы, аудармашы Т.С. Әбдікұлы (75 ж.), халық дәрігері А.Әлмағамбетов (90 ж), жазушы-журналист, қоғам қызметкері Б.Әлмағамбетов (90 ж), Қазақстан Жазушылар одағының және Қазақстан Журналистер одағының мүшесі Қ.Әлім (70 ж.), келер ұрпақ үшін көз майын тауысып білім нәрін сепкен, талай жылдар бойы Жангелдин аудандық оқу бөліміне жетекшілік еткен, Қазақстанның еңбегі сіңген мұғалімі Ғ. Әмірханов (90 ж.), қазақ музыкасының іргесін қаласқан композитор, Қазақстанның еңбек сіңірген өнер қайраткері Б.Байқадамов (100 ж.), ағартушы-педагог, этнограф, журналист-аудармашы Н.С. Құлжанова (130 ж.) жайлы мәліметтер берілген.

2017 жылғы мерейтой иелерінің ішінде мәдениет, өнер саласының еңбек сіңірген қызметкерлері - сазгер, ұстаз, күйші Жұмағали Сүлейменұлы Өмірбеков (75 ж.), Торғай облыстық қазақ музыка – драма театрының құрылғанына 45 жыл (1972), Қазақстанның халық артисі, әнші Айсұлу Байқадамова (90 ж.), Амангелді аудандық мәдениет үйіне 50 жыл (1967.), Арқалық қаласындағы саз мектебіне Бақытжан Байқадамов есімінің берілгеніне 35 жыл (1982.), ақын Таңатқан Сәтбайұлының туғанына (75 ж.) толып отыр.

2017 жылдың негізгі оқиғалары мен мерейтойлық күндері: Астана қ. өтетін ЕХРО-2017 халықаралық көрмесі, Алматы қ. өтетін Бүкіләлемдік қысқы универсиада, Туризмді тұрақты дамытудың халықаралық жылы, «Алаш» саяси партиясының рәсімделуіне негіз салған І-Жалпықазақ съезі (100 жыл), ҚР Мемлекеттік рәміздері бекітілгеніне 25 ж., ҚР Қарулы күштері құрылғанына 25 ж.

Басылым негізінен студенттер мен оқытушыларға, ұстаздарға, мекеме қызметкерлеріне, кітапханашыларға және туған жерінің тарихын танығысы келген барша оқырмандарға арналған.

## Арқалық қаласы және аймағының 2017 жылы аталып өтілетін және еске алынатын күндер

### Қаңтар

- 8** – жазушы, журналист **Мұхамбетжан Сералиннің** туғанына 145 жыл (1872 -1929).
- 9** – «Егемен Қазақстан» газетінің қызметкері, Қазақстан Журналистер одағы М. Дулатов атындағы сыйлықтың иегері, журналист **Қайсар Әлімнің** туғанына 70 жыл (1947).  
**Қараңыз:** Туған елін қарасөзбен жырлаған [Мәтін] : Белгілі қаламгер Қайсар Әлім – 50 жаста // Торғай таңы. - 1997. - 6 қаңтар.

### Ақпан

- 1** – сазгер, ұстаз, күйші **Жұмағали Сүлейменұлы Өмірбековтің** туғанына 75 жыл (1942).
- 23** – ұстаз, қажы **Ғазез Әмірханұлының** туғанына 90 жыл (1927-2005).
- 25** – бұдан 40 жыл бұрын «Союз – 24» космос кораблының экипажы жұмыс программасын аяқтағаннан кейін космонавтар Виктор Васильевич Горбатко мен Юрий Николаевич Глазков Арқалық қаласынан Солтүстік Шығысынан 36 км жерге қонды.  
**Қараңыз:** Космос қырандары Торғай жеріне қонды // Торғай таңы. - 1977. - 26 ақпан.

### Наурыз

- 1** – мемлекет және қоғам қайраткері педагог, публицист **Елдес Омаровтың** туғанына 125 жыл (1892-1937).  
**Қараңыз:** Қазақстан : Ұлттық энциклопедия [Мәтін] : / Бас редактор Бүркітбай Аяған. – Алматы, 2004. - Т. 6. - 648 б.
- 11** - Қазақстанның еңбек сіңірген өнер қайраткері, композитор **Бақытжан Байқадамовтың** туғанына 100 жыл. (1917-1977).
- 22** – Қазақстан халық жазушысы, қоғам және мемлекет қайраткері, Қазақстан ҒА-ның академигі, Социалистік Еңбек Ері **Ғабит Махмұтұлы Мүсіреповтің** туғанына 115 жыл (1902-1985).  
**Қараңыз:** Қазақстан : Ұлттық энциклопедия [Мәтін] : / Бас редактор Бүркітбай Аяған. - Алматы, 2004. - Т. 6. - 648 б.

### Сәуір

- 22** – Торғай облысының таратылғанына 20 жыл (1997).  
**Қараңыз:** Қазақстан Республикасының әкімшілік-аумақтық құрылысы оңтайлы ету жөніндегі шаралар туралы [Мәтін] : Қазақстан

- Республикасы Президентінің жарлығы. 1997 жылғы. 22 шілде. // Торғай таңы. -1997. - 26 сәуір.
- 23** – Қазақ ССР-ң еңбек сіңірген дәрігері **Ақбайзан Әлмағамбетовтің** туғанына 90 жыл (1927-2004).  
**Қараңыз:** Хайроллаұлы, У. Ақбайзан мен дәрігер егіз ұғым [Мәтін] : Қазақ ССР-ң еңбек сіңірген дәрігері Ақбайзан Әлмағамбетов туралы / У. Хайроллаұлы // Арқалық хабары. - 2005. - 1 шілде.

### Мамыр

- 5** – **Торғай облыстық қазақ музыка – драма театрының** құрылғанына 45 жыл (1972).  
**Қараңыз:** Қазақ ССР-нің 4 томдық қысқаша энциклопедия / бас ред. Р.Н. Нұрғалиев. - Алматы : Алматы, 1987. - 4 том. - 579-580 б.
- 10** – **Арқалық қаласындағы саз мектебіне** Бақытжан Байқадамов есімінің берілгеніне 35 жыл (1982).  
**Қараңыз:** Қазақ ССР Министрлер Кеңесінің қаулылар жинағы. 1982. мамыр № 199.

### Маусым

- 25** – алғашқы саны «Ауыл» деген атпен шыққан, «Қостанай таңы» газетіне 95 жыл (1922).  
**Қараңыз:** Қазақстан: Ұлттық энциклопедия [Мәтін] : / Бас редактор Бүркітбай Аяған. - Алматы, 2004. - Т. 6. - 73 б.
- 25** - әскери ұшқыш, екі мәрте Кеңес Одағының Батыры **Иван Фомич Павловтың** туғанына 95 жыл (1922-1950).

### Шілде

- 4** – ақын **Таңатқан Сәтбайұлының** туғанына 75 жыл (1942-2008).
- 7** – Қазақ ССР Министрлер Советінің қаулысымен Арқалық педагогикалық институтына Ыбырай Алтынсарин есімін берілгеніне 40 жыл (1977).  
**Қараңыз:** Ахатов, Е.Алтынсарин атындағы...../Е. Ахатов // Торғай таңы. – 1977. - 5 қазан ; Қазақ ССР Министрлер Советінің қаулылар жинағы - 1977. - шілде № 325.
- 7** – Журналист **Ділдәбек Қорғанбековтің** туғанына 80 жыл (1937-1986).
- 14** – Облыстық № 2 әмбебап ғылыми кітапханасының құрылғанына 20 жыл (1997).
- 27** – Журналист, ағартушы-педагог, этнограф, журналист-аудармашы **Нәзипа Құлжанованың** туғанына 130 жыл (1887-1934).  
**Қараңыз:** Қазақстан: Ұлттық энциклопедия [Мәтін] : / Бас редактор Бүркітбай Аяған. - Алматы, 2004. - Т. 6. - 109 б.
- 27** – Торғай халық ағарту ісіне үлес қосқан тұңғыш мұғалім **Н.Г. Ивановтың** туғанына 130 жыл (1887-1933).

**Қараңыз:** Әбілхасенов, С. Өнегелі өмір [Мәтін] : [ұстаз Н.Г. Иванов жайлы] / С. Әбілхасенов // Торғай таңы. - 1977. - 5 сәуір.

Жүнісбеков, М. Тұлғалар түлеп ұшқан алтын ұя [Мәтін] : [Николай Гаврилович Иванов мектебі туралы] / М. Жүнісбеков // Қостанай таңы. - 2002. - 24 желтоқсан.

### Қыркүйек

**1 - № 6 орта мектептің** ашылғанына 40 жыл (1977).

**Қараңыз:** Шайман, С. Айқара ашты есігін... [Мәтін] : [№ 6 мектептің

ашылу салтанатынан репортаж] // Торғай таңы. - 1977. - 21 қыркүйек.

**4 – жазушы Төлен Әбдікұлының** туғанына 75 жыл (1942).

**Қараңыз:** Әбдіков Төлен // Қазақстан Ұлттық энциклопедия / Бас ред. Ә. Нысанбаев. - Алматы. - 1999. - Т. 1 - 599 б.

**13 – Журналист Бөгетбай Әлмағамбетовтың** туғанына 90 жыл (1927-2013)

**Қараңыз:** Қозыбаев, О. Әлмағамбетов Бөгетбай // Жизнь замечательных людей краю хлеба иметалла – Алматы : РГЖИ «Дәуір», - 1995. - 64 б.

**17 – ақын, Қазақстанның халық жазушысы Сырбай Мәуленовтың** туғанына 95 жыл (1922-1993).

**Қараңыз:** Мәуленов Сырбай // Қазақстан. Ұлттық энциклопедия / Бас ред. Ә. Нысанбаев. - Алматы, - 1999. - Т. 5. - 429 б.

### Қазан

**1 – мемлекет және қоғам қайраткері, әдебиет сыншысы, публицист Лияс Омаровтың** туғанына 105 жыл (1912-1970).

**Қараңыз:** Қазақстан : Ұлттық энциклопедия [Мәтін] : / Бас редактор Бүркітбай Аяған. - Алматы, - 2004. - Т. 7. - 125 б.

**4 – Қазақстанның халық артисі, әнші Айсұлу Байқадамованың** туғанына 90 жыл (1927-1992).

**Қараңыз:** Байқадамова Айсұлу // Қазақстан: Ұлттық энциклопедия / Бас редактор Ә. Нысанбаев. - Алматы. - 1999. - Т. 2. - 58 б.

**15 – журналист Әмірхан Нұржанұлы Абдуллиннің** туғанына 80 жыл (1937).

**Қараңыз:** Торғай жазушылары [Мәтін] : анықтамалық / Құрастырған Сейіт Кенжеахметов. – Арқалық : « Қазақ тілі» қоғамының Торғай облыстық ұйымы ; Ы. Алтынсарин атындағы Арқалық педагогикалық институтының қазақ тілі мен әдебиеті кафедрасы, 1991.

**15 – комиссар, мемлекет және қоғам қайраткері Кәрім Досжанұлы Тоқтабаевтың** туғанына 125 жыл (1892-1936).

**Қараңыз:** Досжанов, Е. Елін сүйген азамат [Мәтін] : [комиссар Кәрім Тоқтабаевтың туғанына 100 жыл] // Торғай таңы. – 1992. – 22

қыркүйек.

**20** – ақын, прозашы, публицист, қоғам қайраткері, ҚР мәдениет қайраткері **Ораз Нарымбайұлы Нұрғожаның** туғанына 85 жыл (1932-2016).

**Қараңыз:** «Қазақстан жазушылар : XX ғасыр». Анықтамалық. – Алматы : «Ана тілі» баспасы ЖШС. – 2004. – 244 б.

### Қараша

**7** – Амангелді аудандық мәдениет үйіне 50 жыл (1967).

**8** – Арқалық ауданының «Мирный» кеңшарының құрылғанына 45 жыл (1972).

**11** – бұрын Целиноград училищесінің филиалы Арқалық медицина колледжіне 45 жыл (1972)

**18** – «Жас өркен – Қостанай» республикалық қоғамдық, ғылыми-танымдық әдеби-көркем журнал : жарыққа шыққанына 15 жыл (2002).

**Қараңыз:** Әбдібек, Д. Жолың болсын, «Жас өркен»! [Мәтін] / Д. Әбдібек // Қостанай таңы. - 2002. - 19 ақпан. - Б. 1.

**28** – Арқалық қалалық телевидениесіне 45 жыл (1972).

### Желтоқсан

**12** – ғалым, экономика ғылымының докторы, академик **Сайлау Байзақұлының** туғанына 80 жыл (1937)

**Қараңыз:** Байзақов Сайлау Байзақұлы // Қазақ ССР қысқаша энциклопедия [Мәтін] / Бас. ред. Р. Н. Нұрғалиев. – Алматы, 1988. - Т. 3. – 117 б.

Әлім, Қ. Ғылымның қия асуы [Мәтін] : [ғалым Сайлау Байзақұлы Байзақов туралы] / Қ. Әлім // Торғай - 1998. - 24 шілде.

**14** – ғалым, профессор **Әнуар Байжұманұлының** туғанына 80 жыл (1937).

**Қараңыз:** Жүнісұлы, Ж. Жол тартты жақсылардың ізіменен [Мәтін] : [профессор Әнуар Байжұманұлы туралы] / Ж. Жүнісұлы // Торғай. -1998. - 9 қаңтар.

## 2017 жылы айы, күні белгісіз аталып өтетін және еске алынатын күндері

- . ақын Қарсақ Қопабайұлының туғанына **135 жыл** (1882).
- . ақын Нұрхан Ахметбековтің туғанына **115 жыл** (1902-1961).
- . Арқалық қалалық демалыс паркі ашылуына **40 жыл** (1977).
- . Арқалық қаласында педагогикалық институттың ашылғанына 45 жыл (1972).
- . Ардагерлер ұйымының құрылғанына **35 жыл** (1987).
- . Арқалық аудандық ішкі істер бөліміне **40 жыл** (1977).
- . Арқалық ауданының Қайыңды кеңшарының құрылғанына 60 жыл (1957).
- . Амангелді аудандық почта үйіне **60 жыл** (1957).
- . Амангелді халық театрының құрылғанына **80 жыл** (1937).
- . Амангелді ауданының Байғабыл орта мектебінің құрылғанына 80 жыл (1937).
- . Кенесары қозғалысына қатысқан батыр Жәуке Назарғұлұлының туғанына **195 жыл** (1822-1904).

### Арқалық қаласының 2017 жылы аталып өтілетін және еске алынатын күндері (қысқаша мәліметтер мен әдебиеттер)

**Құрылғанына**

*Амангелді халық театры*  
**(1937)**

**80 жыл**



Амангелді халық театры - әуесқой драма ұжымы Қостанай облысы Амангелді ауданы Мәдениет үйі жанынан 1937 жылдан жұмыс істеп келе жатқан драма үйірмесі негізінде құрылды Жетекшісі тұңғыш Республикалық айтыстың жеңімпазы, Торғайлық ақын, Республикалық Абай

атындағы әдеби сыйлықтың иегері Нұрхан Ахметбеков болды.

Алғаш рет Мұхтар Әуезовтің «Еңлік – Кебек» және Ғабит Мүсіреповтің «Қозы Көрпеш – Баян сұлуын» сахнаға шығарды. 1960 жылы «Халық театры» атағы берілді. Театр репертуарында ұлттық және орыс, татар драматургтерінің пьесалары болды. Таңдаулы спектакльдері: жазушы Ғабит Мүсіреповтің «Ақан сері – Ақтоқтысы», «Амангелдісі», Ғабиден Мұстафиннің «Кек алуы», М. Хасеновтің «Жас жұбайлары», Ілияс Есенберлиннің «Ғашықтары» т.б. қойылымдар көрермен назарына ұсынылды.



Ауданаралық алғашқы халық театрының артистері Ғазиза Салықова, Назым Есмағамбетова, Зағипа Қизатова, Шыңғысхан Тұрмұхамбетов, Орман Есмағамбетов, Ахметхан Әбіқаев, Қазыбек Әбенютер жемісті еңбек етіп, халықтың көзайымына айналды.

1971-1981 жылдары Республикалық халық театрлары байқауының лауреаты атанды.

#### Әдебиеттер:

1. Амангелді халық театры // Қазақ мәдениеті. Энциклопедиялық анықтамалық. – Алматы: «Аруна Ltd» ЖШС, 2005. – 51-52 б.
2. Торғай елі. Энциклопедия / Құраст. Т. Рсаев. – Алматы: «Арыс» баспасы, 2013. – 456 б.



#### 4 қыркүйек Әбдікұлы Төлен Туғанына 75 жыл (1942)

Жазушы Төлен Әбдікұлы 1942 жылы Қостанай облысы Жангелдин ауданы, Айса Нұрманов шаруашылығына қарасты Көлқамыс ауылында дүниеге келген.

1960 жылы Қазақ Мемлекеттік университетінің филология факультетіне оқуға түседі. Университетті аяқтаған соң, «Қазақстан пионері», «Жалын» альманахының редакцияларында қызмет жасады. 1977 жылы «Қазақфильм» киностудиясының сценарий бойынша редакция коллегиясының бас редакторы болып тағайындалды.

1979-1989 жылдары Қазақстан КП Орталық комитетінің мәдениет бөлімі нұсқаушысы, сектор меңгерушісі болды.

1989-1991 жылдары «Қазақ әдебиеті» газетінің бас редакторы, Қазақстан Жазушылар одағы басқармасының екінші хатшысы болып тағайындалды. 1994 жылы Елбасы Н. Назарбаевтың басқаруымен ҚР Президентінің мәдениет саласындағы көмекшісі болып тағайындалды.

1997 жылдан күні бүгінге дейін Төлен Әбдікұлы Президент әкімшілігінің ішкі саясат бөлімі меңгерушісінің орынбасары болып қызмет етеді. 1973 жылдан бері Жазушылар одағының мүшесі. Оқырманын ойға жетелейтін, дүние сырына тереңірек үңілдіретін, шығармаларын қазақ баласы сүйініп оқитын жазушының қаламынан «Көкжиек» (1969), «Күзгі жапырақтар» (1971), «Ақиқат» (1974), «Айтылмаған ақиқат» (1980), «Оң қол» (2002) атты әңгімелер мен повестер жинақтары, «Өлара» (1985), «Ақшоқыда қыс қатты» (1987) романдары тандамалы шығармаларының екі томдығы (1992) жарық көрді.

«Біз үшеу едік» атты қойылымы республика театрларында үздіксіз жүріп жатыр. Кинодраматургия саласында да атсалысып, «Қыз Бәтін пен Ерсейіт повесті бойынша «Өтелмеген парыз», «Белгісіз ұлдың тағдыры» атты көркем фильмдердің сценарийлерін дайындады. Шығармалары

бірнеше шет тілдеріне аударылып орыс тілінде «Истина» атты кітабы екі рет басылып шықты. Қаламгерге 2002 жылы «Қазақстанның еңбегі сіңірген қайраткері» атағы берілсе, 2003 жылы «Франц Кафка» атындағы Қазақстандағы ПЕН клуб сыйлығының лауреаты, 2003 жылы Еуропалық алтын медалдің, 2004 жылы «Қазақстан Мемлекеттік сыйлығына» ие болды.

### Шығармалары:



3. Ақиқат [Мәтін] : повесттер мен әңгімелер / Төлен Әбдікұлы. – Алматы: «Жазушы», 1974. – 184 б.
4. Әке [Мәтін] : повесттер мен әңгімелер / Төлен Әбдікұлы. – Алматы: Қайнар, 2006.- 384 б.
5. Күзгі жапырақтар [Мәтін] : повесттер / Төлен Әбдікұлы. – Алматы: Жазушы, 1971. – 160 б.
6. Оң қол [Мәтін] : повесттер мен әңгімелер / Төлен Әбдікұлы. – Алматы: Атамұра, 2002. – 325 б.
7. Өлара [Мәтін] : роман / Төлен Әбдікұлы. – Алматы: Жалын, 1985. – 352 б.
8. Жанна Д, Арк феномені [Мәтін] : Тәуелсіздік толғауы / Төлен Әбдікұлы // Егемен Қазақстан. – 2001. – 21 наурыз.

### Мерзімді басылымдардағы жарияланымдары:

9. Тұғыр мен Ғұмыр [Мәтін] : проза / Төлен Әбдікұлы // Жалын . - 2011. - №2.- Б. 2-31.
10. Қазақстанның болашағы қазақ тілінде [Мәтін] / Төлен Әбдікұлы // Егемен Қазақстан.- 2009.- 23 қаңтар.- Б. б.
11. Ғылымды меңгерген дінбасы немесе дінді игерген ғалым [Мәтін] : Әбсаттар Дербісәлі жайында / Т. Әбдікұлы // Қазақ әдебиеті.- 2007. – 14-20 қыркүйек. – Б. б.

### Ол туралы әдебиеттер:

12. Әбдіков Төлен [Мәтін] // Қазақстан жазушылары [Мәтін] : анықтамалық: 75 жыл / құраст. Саят Қамшыгер, Қайырниса Жұмашева. – Алматы, 2009. – 48 б.
13. Әбдікұлы Төлен [Мәтін] // Қазақстан Республикасында Кімнің Кім екені – Кто есть кто в Республике Казахстан – Who is who : 2004-2006 : српав. / А.З. Асылбеков. – Алматы, 2006. – 1 бөлім. – 123 б.
14. Жақып, Ә. Торғай тарландары [Мәтін] : өмірбаяндық энцикл. / Ә. Жақып. – Астана, 2009. – 20-21 б.
15. Сұлтанов, Қ. Заман және замандастар [Мәтін] : [мақалалар, эссе, портреттер, очерктер] / Қ. Сұлтанов. – Астана, 2009. – 150-155 б.

### Мақалалар, сұхбаттар, әңгімелер:

16. Исабеков, Дулат. Әдебиетті журналистика алмастырған [Мәтін] / Дулат Исабеков // Таң – Шолпан. – 2010. - №1. – Б. 12-15.
17. Исмағұлова, Арайлым. Театрдың жаңа маусымы [Мәтін] / Арайлым Исмағұлова // Қостанай. – («Қостанай» қосымшасы). - 2009. – 27 қазан. – Б. 5.
18. Айқадамова, Айтолқын. Жазушы сыр ақтарды [Мәтін] : [Қостанайға белгілі жазушы келді] / Айтолқын Айқадамова // Қостанай таңы. – 2009. – 20 қазан. – Б. 1.
19. Сегізбаев, Кәдірбек. Қатарың сиремесін, қаламдасым [Мәтін] : [әдебиет мәселесі] / Кәдірбек Сегізбаев // Қазақ әдебиеті. - 2009. - 20-26 ақпан. - Б.7.
20. Тіл – аманат [Мәтін] : [«Аманат» интеллектуалды пікірсайыс клубының кезекті отырысы өтті] / жазып алған Төлен Тілеубай // Жас қазақ. – 2009, - 6 ақпан. – Б. 1,3.
21. Танабаева, Гүлмира. Төлен Әбдікұлының шығармашылық нысаны [Мәтін] / Гүлмира Танабаева // Қазақ тілі мен әдебиеті. – 2008. - №9. – 121-125 б.
22. Төлен Әбдіков: Астана халықтың рухын көтерді [Мәтін] : [сұхбат] / Төлен Әбдіков; әңгімелескен Гүлзина Бектасова // Түркістан. – 2008. – 3 шілде. – Б. 4.
23. Төлен Әбдікұлы: Өз тілінде сөйлей алмайтын мемлекетті толыққанды мемлекет деп айтудың өзі мүмкін емес [Мәтін] : [сұхбат] / Төлен Әбдікұлы ; сұхбаттасқан Айгүл Аханбайқызы // Айқын. – 2008. – 13 мамыр. – Б. 1,3.
24. Жанұзақова, Құралай. Мәңгілік майдан [Мәтін] / Құралай Жанұзақова // Жұлдыз. – 2008. - № 4. – Б. 196-199.
25. Теңізбай, Аққұм. Төлен Әбдікұлы, жазушы «Оң қол» үнемі жүрегімді жылытып тұрады [Мәтін] / Аққұм Теңізбай // Нұр Астана. – 2008. – 16-23 сәуір. – Б. 8.



### Ол туралы әдебиеттер:

26. Абдрахманов, С. Малым - жанымның садағасы, жаным - арымның садағасы [Мәтін] : жазушы Төлен Әбдікұлымен сұхбат / С. Абдрахманов // Егемен Қазақстан. – 2005. – 29

қазан.

27. Абдуллин, Ә. Талант тағылымы [Мәтін] : жазушы Төлен Әбдіков туралы сөз / Ә. Абдуллин // Қостанай таңы. – 2002. – 18 қазан.
28. Әбдіхалық, Ж. Төленнің парасат майданы [Мәтін] : [жазушы Төлен Әбдікұлының «Парасат майданы» кітабы туралы] / Ж. Әбдіхалық // Егемен Қазақстан. – 2002. – 13 қараша.
29. Дәулетбаева, Б. Құпия есіктің құлпын ашқан қаламгер [Мәтін] : [жазушы Төлен Әбдікұлының шығармашылығы туралы] / Б. Дәулетбаева // Қазақ әдебиеті – 2002. – 22 қараша.
30. Кекілбайұлы, Ә. Талантты ұрпақтың тағылымды келбеті [Мәтін] : жазушы Төлен Әбдікұлының шығармашылық кешінде сөйлеген сөзінен / Ә. Кекілбайұлы // Егемен Қазақстан. – 2002. – 29 қараша.
31. Кекілбайұлы, Ә. Адамстанға саяхат [Мәтін] : жазушы Төлен Әбдікұлы алпыста / Ә. Кекілбайұлы // Егемен Қазақстан. – 2002. – 4 қыркүйек.
32. Сүйінұлы, Е. Мен үшін ең үлкен қызмет – жазушылық қызмет [Мәтін] : ҚР Президенті аппаратының ішкі саясат бөлімі меңгерушісінің орынбасары Төлен Әбдікұлымен сұхбат / Е. Сүйінұлы // Қостанай таңы. – 2002. – 19 қараша.
33. Тұрғалиева, О. Пенделік мұң мен періште үміт жаршысы [Мәтін] : [жазушы Т. Әбдікұлының шығармашылығы туралы] / О. Тұрғалиева // Жалын. – 1997. - № 7. – 252-265 б

## 23 сәуір



**Әлмағамбетов  
Ақбайзен  
Туғанына 90 жыл  
(1928-2005)**

Өзінің саналы ғұмырын халықтың өмірін ұзартуға жұмсаған дәрігер Ақбайзен Әлмағамбетов 1928 жылы сәуірдің 23 жұлдызында Амангелді ауданындағы Қабырға ауылында дүниеге келген. Жастайынан дәрігер болуды армандаған ол 1948 жылы Алматы медицина институтына түседі. Бұл оқу орнын 1954 жылы тәмамдап Қостанай облысындағы Орджоникидзе аудандық ауруханасына дәрігер болып орналасады. Жас дәрігер бірнеше айдан кейін облыстық денсаулық сақтау бөлімінің меңгерушілігі қызметіне тағайындалады.

Бұл кезеңде ауылдық елді мекендердің барлығында дерлік емдеу орталықтары жоқ болатын. Жігерлі жастың табанды қимылдарының арқасында аудан орталығынан жаңадан аурухана үйі салынды, оларда



фельдшерлік- геникологиялық пункттер ашылды, шалғайдағы шаруашылық орталықтарында ауруханалар жұмыс істей бастады.

Ақбайзен Әлмағамбетов көп жылдар бойы аудандық аурухананың бас дәрігері, өкпе ауруы диспансерінің бас дәрігері қызметтерін қажырлы абыроймен атқарып, 1992 жылы дербес зейнеткерлікке шықты. Осы жылдар аралығында өз ісінің білікті және шынайы маманы екенін көрсете білді.

Сонымен қатар жергілікті жастардан кадр дайындауға және оларды тұрақтандыруға жете маңыз берді. Бүгінде оның шәкірттерінің бірі хирург Қазақ КСР-ның еңбек сіңірген дәрігері, КСРО денсаулық сақтау ісінің үздігі Бимағанбет Кенжебеков Амангелді аудандық ауруханасында 1965 жылы хирург болып бастап, осы уақытқа шейін еңбек етіп келеді.

Ақбайзен Әлмағамбетовтың үздіксіз жасаған еңбектері бағаланып «Қазақ ССР-інің еңбек сіңірген дәрігері», «Денсаулық сақтау қызметінің үздігі» деген құрметті атақтар беріліп, «Еңбек ардагері», «Еңбек даңқы», «Тың игеру» медалдарымен, Одақтық, Республикалық Денсаулық сақтау министрліктерінің, облыстық партия және атқару комитеттерінің Мақтау, Құрмет грамоталарымен марапатталған. Ол обком, аудандық партия және атқару комитеттерінің пленум мүшелігіне сайланды, аудандық кеңестің депутаты болып бірнеше рет сайланған.

Ел дәрігері атанған Ақбайзен Әлмағамбетов 2004 жылы шілде айында 78 жасқа қараған шағында дүниеден өтті.

### Ол туралы әдебиеттер:



34. Хайроллаұлы, У. Дәрігер [Мәтін] : [дәрігер Ақбайзен Әлмағамбетов туралы] // Тағылымды шежіре / Редакторы Кәки Аханов. – Арқалық: Арқалық қалалық баспаханасы, - 2003. – 15-16 б ; Қозыбаев, О. Жизнь замечательных людей в краю хлеба и металла [Текст] : встечи, беседы, диалоги. Книга шестая. – Алматы : РГЖИ «Дәуір», 1995. – 73 б.
35. Әлмағамбетов, Б. Қаз едік қатар ұшып қаңқылдаған [Мәтін] : [дәрігер Ақбайзен Әлмағамбетов туралы] / Б. Әлмағамбетов // Қостанай таңы. – 2006. – 25 қаңтар.
36. Хайроллаұлы, У. Ақбайзен мен дәрігер егіз ұғым [Мәтін] : [дәрігер Ақбайзен Әлмағамбетов туралы] / У. Хайроллаұлы // Арқалық хабары. – 2005. – 26 тамыз.
37. Ходенұлы, М. Асыл азамат, білікті дәрігер еді [Мәтін] : [дәрігер Ақбайзен Әлмағамбетов туралы] / М. Ходенұлы // Қостанай таңы. - 2005. – 28 қыркүйек.
38. Шәмшиев, Қ. Елге еңбегі сіңген азамат [Мәтін] : [дәрігер Ақбайзен Әлмағамбетов туралы] / Қ. Шәмшиев // Қостанай таңы. – 2005. – 17 тамыз.



Туғанына 90 жыл

(1927-2013)

Белгілі журналист, торғайтанушы Бөгетбай Әлмағамбетов 1927 жылы 13 қыркүйекте Қостанай облысы, Амангелді ауданындағы Торғай өзенінің Қабырға саласындағы Таймас қыстауында дүниеге келген. Алматыдағы Қазақ Мемлекеттік университетін, Жоғары партия мектебін бітірген.

Еңбек жолын 1946 жылы аудандық газетте тілші қызметінен бастаған.

1956-1971 жылдары осы газеттің бас редакторы қызметін атқарды. 1960 жылы Иманов атындағы кеңшардың партия ұйымының басшысы қызметінде, ал 1983 жылы «Торғай таңы» газетінің меншікті тілшісі болды. Баспасөз саласында жарты ғасырдан астам еңбек етіп, қаламының қуатымен ел өміріндегі айтулы оқиғаларды насихаттауға араласып, қарапайым тіршілік еткен, ауылдың мұң-мұқтажын баспасөз беттерінде әлеуметтік деңгейде көтерген қаламгер. Сонымен қатар ол облыс, ауданының қоғамдық саяси өміріне белсене араласып қызмет етті. Редактор ретінде ол ірі ұйымдастырушы, білікті маман биігінен көріне білді. Торғай тыңы игерілген алғашқы жылдарда және 70-ші жылдардың басында аудандық газеттің жұмысын жоғары деңгейге көтерді. Басылымның мазмұны жақсарды, таралымы да көбейді. Журналист кадрлардың шығармашылығы да нығая түсті. Газет облыстық және республикалық байқауларда жүлделі орындарға ие болды.

Бөгетбай Әлмағамбетов жас кадрларды тәрбиелеуде, олардың шығармашылық жағынан шыңдалуына қамқорлықпен қарай білді. «Алтын ұяға» айналған аудандық газетте белгілі қаламгерлер Ақан Нұрманов, Сәбит Досанов, Еренғайып Әбдіхалықов, Жұматай Сабыржанов, Кәкімбек Наржанов, Әбжан Әбілтаев және басқалар еңбек етті.

Ақындар айтысын, өнер фестивальдерін ұйымдастыруға және Амангелді ауданында мешіт салу жөніндегі қоғамдық негіздегі «Ынталы топты» басқарды. Аудан тарихынан, әдебиеті мен өнерінен деректер жинап, зерттеулермен шұғылданды. Торғайдың атақты әзілқой сықақшысы Жолдас Мұхамеджанұлы, ақындар Сейдахмет Бейсенұлы, Файзолла Сатыбалдыұлы, Құтжан Қанжығалин туралы және 1916 жылғы көтеріліс тарихынан көптеген деректер жинақтап, мерзімді баспасөз беттерінде жариялады. Торғай елінің ақын-жыршылары мен өнері жайлы очерктері мен зерттеулері «Торғай әуендері» (1983), «Торғайдағы азаттық

көтерілісі» (2000), «Торғай топжарғандары» (2005), «Сықақшы Ж. Мұхамбетжановтың әңгімелері» (2005) атты тарихи-танымдық кітаптары баспадан шықты. « Құрмет белгісі» орденімен, медалдармен марапатталған.

Белгілі қаламгер Бөгетбай Әлмағамбетов үлкен отбасының иесі болды. Зайыбы – Қазақстанға еңбек сіңірген мұғалім, ұзақ жылдар бойы орта мектептің директоры болған Жұпар Қазанғапова екеуі 5 қыз, 2 ұл тәрбиелеп өсірген ардақты ата-ана.

### Шығармалары:



39. Әлмағамбетов, Б. Торғай әуендері [Мәтін] : очерктер / Б. Әлмағамбетов. – Алматы: Өнер, 1983. – 115 б.
40. Әлмағамбетов, Б. Торғайдың топжарғандары [Мәтін] : зерттеулер, очерктер / Б. Әлмағамбетов. – Алматы, 2005. – 240 б.
41. Әлмағамбетов, Б. Қыруар жұртты қырдың- ау [Мәтін] : әзіл-сықақ әңгімелер / Б. Әлмағамбетов. – Қостанай. – 2005. –
42. Әлмағамбетов, Б. Қайтып орал, Торғайға! [Мәтін] : өлең / Б. Әлмағамбетов // Қостанай таңы. – 2005. – 1 ақпан.

### Ол туралы шығармалар:

43. Қозыбаев, О. Әлмағамбетов Бөгетбай [Мәтін] / О. Қозыбаев // Жизнь замечательных людей в краю хлеба и металла. – Алматы : РГЖИ «Дәуір», 1994. – 64 б.
44. Жолдастың әңгімелері [Мәтін] : [журналист Бөгетбай Әлмағамбетовтың «Қыруар жұртты қырдың-ау» атты кітабы туралы] // Қостанай таңы. – 2005. – 3 тамыз.
45. Теміржан, Қ. Сыр тартқан тарихтың тереңінен [Мәтін] : [журналист Бөгетбай Әлмағамбетовтың «Торғайдағы азаттық көтерілісі» кітабы туралы] / Қ. Теміржан // Қостанай таңы. – 2000. – 5 қыркүйек.



9 қаңтар

**Әлім Қайсар**  
Туғанына 70 жыл  
(1947)

Қазақ баспасөзінің қара шаңырағы «Егемен Қазақстан» газетінің қызметкері, жазушы Қайсар Әлім 1947 жылы 9 қаңтарда Қостанай облысы, Жанкелдин

ауданының Саға (Қызбел) ауданында туған. 1965 жылы Бестау орта мектебін бітіріп, арман қуып, журналистік оқуға түсуге Алматыға аттанды. Бірақ жолы болмай, қабылдау емтиханында неміс тілінен сүрінді. Оқудан бірден жолы болмаса да есесін кейін қайтарды. 1971 жылы Жамбыл жеңіл және тамақ өнеркәсібі технология институтының Алматы филиалын бітіріп, экономист мамандығын иеленді.

1984 жылы Алматы Жоғары партия мектебінің журналистика бөлімін бітіріп, дипломды журналист болды.

Ол журналистік еңбек жолын облыстық «Қостанай таңы» («Коммунизм таңы») газетінде бастап, онда 22 жыл жұмыс істеді. 1990 – 1997 жылдары республикалық «Егемен Қазақстан» газетінің бұрынғы Торғай облысындағы меншікті тілшісі болды. Оның есімі кезінде қалалық партия комитетінің Құрмет кітабында да жазылған, Журналистер одағы облыстық ұйымының сыйлығын да алған. Торғай облысы жабылған соң Ақмола облыстық «Арқа ажары» газетінің тілшісі, 1998-2000жж. ҚР Мәдениет, ақпарат және қоғамдық келісім министрлігінде бас маман болды. Қазір осы басылымның аппаратында қызмет етеді.

Әлім Қайсар Қазақстанның Жазушылар одағының және Журналистер одағының мүшесі, он алтыдан кітаптың авторы. 2007 жылы жазушының сегіз томдық шығармалар жинағы жарық көрді. 1998 жылы М. Дулатов атындағы республикалық сыйлықтың иегері атанды. 2001 жылы Тәуелсіздіктің он жылдық құрметіне Президент Н.Ә. Назарбаевтың «Алғыс хатымен» марапатталды. «Ерен еңбегі үшін» медалінің иегері, 2004 жылы Торғай қаласының құрметті азаматы, 2007 жылы «Астана қаласының еңбек сіңірген қайраткері», ҚР мәдениет қайраткері.

Әлім Қайсардың ерекше бір ерлігі – ол алты алаштың ардақтысы Міржақып Дулатовтың сүйегін сонау Карелиядан 57 жылдан соң туған жеріне әкеп жерлеуге мұрындық болғаны. Сол сапардан кейін 1997 жылы жазған «Мұңды сапар» атты туындысы жарық көрді.

### **Шығармалары:**

- 46.Терең тамыр [Мәтін] : тарихи-этнографиялық хикаят / Қ.Әлім, С.Меңдібай.- Астана, 2009.- 848 б.
- 47.Актер тағдыры [Мәтін] : Қазақстан Республикасы халық әртісі Әнуар Боранбаев туралы естеліктер мен трагедиялық хикаят / Қ.Әлім.-Астана, 2008.-504 б.
- 48.Сырбай мен Ғафу. Эссе – хикаят. – Астана: Фолиант, 2003. – 192 б.
- 49.Арқалықтың арайлы шағын аңсау [Мәтін] : [Арқалық қаласы туралы үкімет назарына] // Егемен Қазақстан. – 2005. – 23 сәуір.



50. Журналист сыры [Мәтін] : [әңгімелерден үзінді] // Торғай таңы. – 1995. – 21 қараша.
51. Мықшеге : Деректі хикаят. – Алматы: Ана – тілі, - 1998. – 112 б.
52. Міржақып қайта жерленді [Мәтін] : [хикаяттан үзінді] // Торғай таңы. – 1993. – 1,5,7 қаңтар.



### Ол туралы:

53. Жақып, Ә. Торғай тарландары [Мәтін] : өмірбаяндық энциклопедиясы / Ә.Жақып.- Астана, 2009.- 1т.-31 б.
54. Әлім, Қ. Қазақстан жазушылары [Мәтін] : анықтамалық : 75 жыл / құраст. Саят Қамшыгер, Қайырниса Жұмашева. – Алматы, 2009.- 62 б.
55. Арғынбаев, Жұмағали. Журналистиканың қара нары [Мәтін]: [жазушы Қайсар Әлім туралы] / Ж. Арғынбаев. // Қостанай таңы.- 2007. - 16 қаңтар. – Б. 5.
56. Әсіпұлы, Сапабек. "Махаббат жыршысы" [Мәтін]: [жазушы Қайсар Әлім, жазушы Әзілхан Нұршайықов туралы] / С. Әсіпұлы. // Әдебиет айдыны.- 2007. - №18. – Б. 4.
57. Байжан, А. Махаббат жыршысы [Мәтін] : [жазушы Қайсар Әлімнің «Махаббат жыршысы» кітабы туралы] / А. Байжан // Торғай. – 2006. – 14 сәуір. – Б. 1.
58. Жүнісұлы, Ж. Қайсар Әлімнің қос жинағы [Мәтін] : [«Міржақыптың оралуы», «Сырбай мен Ғафу»] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2003. – 19 тамыз.
59. Байжан, А. Сырлы да ғажап әлем [Мәтін]: [журналист Қ. Әлімнің "Сырбай мен Ғафу" атты кітабы туралы] / А. Байжан // Торғай.- 2003. - 7 қараша. – Б. 4.
60. Әбілтай, Ә. Қайсар қазақ [Мәтін] : [өлең] / Ә. Әбілтай // Торғай таңы. 1997. – 6 қаңтар.
61. Жүнісұлы, Ж. Генерал жайлы хикаят [Мәтін] : [журналист Қ. Әлімнің «Адам ізі» кітабы жарыққа шығуы туралы] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. -
62. Жүнісұлы, Ж. Қаламның қара нары [Мәтін] : [қаламгер Қайсар Әлім-61 жаста] / Ж. Жүнісұлы // Торғай таңы. – 1997. – 6 қаңтар.

### Мерзімді басылымдардағы жарияланымдары:

63. Әлім, Қ. Қызбелдегі ел қызыл су ішіп отыр [Мәтін] : [ауыз су мәселесі] / Қ. Әлім // Егемен Қазақстан.- 2011.- 16 шілде.- Б. 3.

64. Әлім, Қ. Бүгіннің атасы мен әжесі [Мәтін] : [әңгіме] : (болған оқиға) / Қ. Әлім // Егемен Қазақстан.- 2011.- 13 шілде.- Б. 14.
65. Әлім, Қ. Тағдыры беймәлім Хұсайын [Мәтін] : [мем. қайраткері Х. Ы. Бекентаев] / Қ. Әлім // Егемен Қазақстан.-2011.- 9 шілде.- Б. 3.
66. Әлім, Қ. Жан мөлдірлігі [Мәтін] : [жаңа кітап] / Қ. Әлім // Егемен Қазақстан.- 2011.- 8 шілде. – Б. 10.
67. Әлім, Қ. Жеке кітапхана жемісі [Мәтін] / Қ. Әлім // Егемен Қазақстан.- 2011.- 1 шілде. – Б. 6.
68. Әлім, Қ. Тибор, Қоңыр және Сейітбек [Мәтін] : [қыпшақ мадьярлары (Венгрия) туралы зерттеген Тибор Тот, қоңыр Мандоки және торғайлық қыпшақ Сейітбек Нұрханов] / Қ. Әлім // Егемен Қазақстан.-2011.- 29 маусым. – Б. 10.
69. Әлім, Қ. Бектұрды білесіз бе? [Мәтін] : [жазушы Ж.Аймауытовтың ұлы туралы] / Қ. Әлім // Егемен Қазақстан.-2011.- 21 маусым. – Б. 5.
70. Әлім, Қ. Қызбел және Қызгер [Мәтін] : [ақын Ғ.Қайырбековтың өлеңдері туралы] / Қ. Әлім // Егемен Қазақстан.-2011.-15 маусым. – Б. 16.
71. Әлім, Қ. Қазақтың Міржақыбы [Мәтін] : Моңғолияға жерленген Қарабай болуының ешқандай негізі жоқ / Қ. Әлім // Егемен Қазақстан.-2011.- 14 маусым. – Б. 7.
72. Әлім, Қ.Әзіз жүрек Әзаға [Мәтін] : [жазушы Ә.Нұршайықов] / Қ. Әлім // Егемен Қазақстан.-2011.- 26 наурыз.- Б. 7.
73. Мақалалар, сұхбаттар, әңгімелер: «Аллашыл жүрек» [Мәтін] : [жаңа кітап] / «Егемен-ақпарат» // Егемен Қазақстан- 2011.- 4 маусым.
74. Нұрбеков, Сәбит. Мұңы сейілмеген актер [Мәтін] : [жаңа кітап] / Сәбит Нұрбеков // Егемен Қазақстан.- 2011.- 22 ақпан.- Б. 12.
75. Достық әзілдер [Мәтін] / достық әзілдердің сөзімен қоса суреттерін де сүйкеген Сапар Әбілқәкімтегі // Қостанай таңы. – 2010. – 30 желтоқсан. – Б. 6.
76. Меңдібай, Сәлім. Соловкиден – Қызбелге [Мәтін] : [сұхбат] / Сәлім Меңдібай; Қ.Әлім // Қостанай таңы. – 2010. – 22 қазан. – Б. 7.
77. Дүйсекұлы, Сақтаған. «Терең тамыр» - қазыналы еңбек [Мәтін] : Көкшетаудан хат / Сақтаған Дүйсекұлы // // Қостанай таңы. – 2009. – 22 желтоқсан. – Б. 2.
78. Баязид, Жолбарыс қажы. Ұлыларын ұлықтау- абзал іс [Мәтін] : [«Терең тамыр» кітабы туралы] / Жолбарыс Баязид қажы // Қостанай таңы. – 2009. – 6 қараша. – Б. 4.

79. Жүнісұлы, Мағауия. Ру шежіресін білу – өмірлік қажеттілік [Мәтін] : [«Терең тамыр» кітабы туралы] / Мағауия Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2009. – 6 қараша. – Б. 4.
80. Баба аманаты – елдің берекесі [Мәтін] : ру басы, ел қорғаны Өтей батыр туралы тарихи-танымдық кітап жарық көрді / газ. ред // Қостанай таңы. – 2009. – 6 қазан. – Б. 2.
81. Тілеубай, Б. Әнуардың әлемі [Мәтін] : [«Актер тағдыры» кітабы туралы] / Б.Тілеубай // Егемен Қазақстан. – 2008. – 27 мамыр. – Б. 12.
82. Әсіпұлы, Сапабек. «Махаббат жыршысы» [Мәтін] : [жаңа кітап] / Сапабек Әсіпұлы // Әдебиет айдыны. – 2007. – 10 мамыр. – Б. 4.
83. Нұршайықов, Әзілхан. «Қаламсабыңды тастама!..» [Мәтін] : [60 жылдық мерейтой] / Әзілхан Нұршайықов // Егемен Қазақстан. – 2007. – 9 қаңтар. – Б. 8.
84. Меңдібай, С. Жеріме көңілге алған барып қалсам [Мәтін] : [60 жылдық мерейтой] / С.Меңдібай // Қостанай таңы. – 2007. – 5 қаңтар. – Б. 4.

**23 ақпан**

**Әмірханов Ғазез**

**Туғанына 90 жыл  
(1927-2005)**



Ұстаз Ғазез Әмірханов 1927 жылы Қостанай облысы, Жангелдин ауданының, Қызбел кеңшарында дүниеге келген. 1934 жылы Албарбөгет орта мектебін бітіріп, 1942 жылы Торғайдағы Ы. Алтынсарин атындағы мектеп жанынан ашылған бастауыш сынып мұғалімдерін даярлайтын үш айлық курсты тәмамдап, ауылда мұғалім болып қызмет атқарады.

1950 жылы Қостанайдағы Меңдіқара училищесін бітірсе, мұғалім бола жүріп 1955 жылы Алматыдағы Абай атындағы Мемлекеттік педагогикалық университетін үздік бітіреді. Содан ауыл мектептерінде мұғалім, мектеп директоры, аудандық оқу бөлімінің меңгерушісі қызметтерін атқарады. Білімді де зерек жас ұрпақты ата-бабалар дәстүріне сай тәрбиелеуде зор үлес қосты. Бүкіл ғұмырын жас ұрпаққа дәріс беруге арнаған Ғазез Әмірханұлы Республика мұғалімдерінің 4 - 6-шы съездерінің делегаты, «Қазақстанға еңбегі сіңген мұғалім», «Еңбектегі ерлігі үшін», «Белсенді қызметі үшін» орден, медальдарымен марапатталды.

1987-1990 жылдары Жангелдин ауданы музейінің директоры болып тағайындалып, А. Байтұрсынов, М. Дулатов, Ә. Жангелдин атындағы музейлерді мектептер жанынан ұйымдастырылған Шақшақ Жәнібек батыр, Ыбырай Алтынсарин мұражайларын ашуға көп еңбек сіңірді. Құрметті зейнеткерлікке шыққан соң да имандылық жолының ізгі қасиеттерін

насихаттап, Торғай кентінде медресе-мешіт ашуға басшылық жасап, оның алғашқы бас имамы болды.

1993 жылы Мекке шаһарына қажылық сапар шегіп, қажы атанып қайтты.

### Ол туралы әдебиеттер:



85. Бектемісов, Н. Ұлағатты ұстаз [Мәтін] : [ұстаз Ғазез Әмірханұлы туралы] / Н. Бектемісов // Торғай таңы. – 1987. – 24 сәуір.
86. Кенжеахметов, С. Ұлағатты педагог [Мәтін] : [ұстаз Ғазез Әмірханұлы туралы] / С. Кенжеахметов // Торғай таңы. – 1977. – 4 наурыз.
87. Мұқатов, Н. Ғибратты ғұмыр [Мәтін] : [мерейтой иесі ұстаз Ғазез Әмірханұлы жайлы] / Н. Мұқатов // Қостанай таңы. – 1997. – 19 қыркүйек.
88. Мұсабаев, Х. Қайраткер қажы [Мәтін] : [қажы Ғазез Әмірханұлы туралы] / Х. Мұсабаев // Қостанай таңы. – 2004. – 3 желтоқсан.
89. Саламат, Қ. Торғайдың төлқұжаты іспеттес азамат еді [Мәтін] : [ұстаз Ғазез Әмірханұлы туралы] / Қ. Саламат // Қостанай таңы. – 2006. – 27 маусым.
90. Тұрғынбеков, С. Бәйтерек [Мәтін] : [ұстаз Ғазез Әмірханұлының әулеті туралы] / С. Тұрғынбеков // Егемен Қазақстан. – 1997. – 30 желтоқсан.

24 наурыз

*Байқадамов Бақытжан*

**Туғанына  
100 жыл  
(1917-1994)**



Торғай өңірінен шыққан тұңғыш кәсіпқой композитор, қазақ музыкасын оның ішінде хор өнерін жоғары сатыға көтеруге үлкен үлес қосқан Бақытжан Байқадамов 1917 жылы 24 наурызда Торғай жерінде дүниеге келген. Әкесі Қаралдин Байқадам өз заманындағы сауатты, көзі ашық зиялылардың бірі болған.

1937 жылы ҚазҰУ-ін бітірген. 1954 жылы Алматы консерваториясының (қазіргі Қазақ ұлттық консерваториясы) композиторлық



факультетін (Е.Г. Брусиловскийдің класы бойынша) бітірген. 1941 жылы Қазақ радиосының хор жетекшісі, 1948-1952 жылдары Қазақ хорының, 1952-1960 жылдары Қазақ филармониясының көркемдік жағын басқарды. Осы жылдары «Почташы», «Су тасушы қыз», «Домбыра», «Кел достар», «Айгөлек», «Бөбегім», т.б. ойнақы әндер мен «Майра», «Тойбастар», «Он алты қыз» т.б. хорға арналған шығармалары дүниеге келді.

1969 жылдан өмірінің соңына дейін Қазақ қыздар педагогикалық институтында ұстаздық етті. Б. Байқадамов Қазақстанда көп дауысты хор музыка жанрын қалыптастыруға ерекше еңбек етті. «Жайлауға», «Біз бейбітшілік үшін» т.б. хорға арналған сюиталар, вокалдық композициялар, хорға арналған «Қыз арманы», «Айтыс», «Еңбек жемісі» атты көлемді поэмалар жазды. Қазақ хор капелласына, Арқалық қаласында саз мектебіне Бақытжан Байқадамовтың есімі берілді.

1998 жылы Б. Байқадамов тұрған үйге (Алматы қаласы, Төлебаев көшесі № 177-үй) мемориалдық ескерткіш тақта орнатылды.

### Ол туралы әдебиеттер:



91. Ауыпбаев, Ж. Әулет [Мәтін] : Очерктер. – Алматы : Жалын, Дария. – Б. 22-27.
92. Қаралдина, Д. Алма ағаштар гүлдегенде. – Алматы : Өнер. – 1991. – 160 б.
93. Қайырбеков, Ғ. Ән қанатын көтерген [Мәтін] : [композитор Б. Байқадамовтың туғанына 70 жыл] / Ғ. Қайырбеков // Қазақ әдебиеті. – 1987. – 10 сәуір.
94. Қожахметұлы, Е. Батыр ауылынан қанаттанған талант [Мәтін] : [композитор Бақытжан Байқадамовтың туғанына 75 жыл] / Е. Қожахметұлы // Торғай таңы. – 1992. – 7 мамыр. – Б. 3.
95. Байқадамова, К. Әні хордың көркі еді [Мәтін] : [композитор Бақытжан Байқадамовты еске алу] / К. Байқадамова // Қазақ әдебиеті. – 1993. – 2 сәуір. – Б. 14.
96. Мәмбет, С. Қазақстанды әнмен тербеткен [Мәтін] : [композитор Бақытжан Байқадамовтың туғанына 80 жыл] / С. Мәмбет // Егемен Қазақстан. – 1997. – 26 желтоқсан.
97. Хамзин, Б. Дархан дарын [Мәтін] : [композитор Бақытжан Байқадамовтың туғанына 70 жыл] / Б. Хамзин // Жаңа өмір. – 1987. – 24 наурыз.
98. Хасенова, Р. Сан қырлы талант иесі [Мәтін] : [композитор Бақытжан Байқадамовтың туғанына 85 жыл] / Р. Хасенова // Торғай. – 2002. – 26 сәуір.

27 шілде

**Құлжанова Нәзипа**  
**Туғанына 130 жыл**  
**(1887-1934)**



Қазақ интеллигенциясының көрнекті өкілі, ағартушы-педагог, этнограф, журналист-аудармашы Нәзипа Сегізбайқызы Құлжанова 1887 жылы 27 шілдеде Торғай облысы Жангелдин ауданында дүниеге келген

1902 жылы Қостанайдағы орыс-қазақ гимназиясын бітірген. 1903-1904 жылдары Торғайдағы қыздар училищесінде, 1905-1920 жылдары Семей қаласындағы оқытушылар семинариясында ұстаздық еткен. 1913 жылы Орыс географиялық Қоғамының Семей бөлімшесіне, «Азамат серіктігі» ұйымына мүше болған. Орыс географиялық Қоғамы Семей бөлімшесінің атынан 1914 жылы 26 қаңтарында Абай Құнанбаевтың қайтыс болғанына 10 жыл толуына орай және 1915 жылы 13 ақпанында Петроградтағы мұсылман ауруханасы мен мұқтаж қазақ шәкірттеріне қаржылай көмек көрсету мақсатында әдеби кештер ұйымдастырды. «Қазақ», «Сары-арқа» және «Алаш» газеттеріне әйел мәселесіне байланысты мақалалар жариялады.

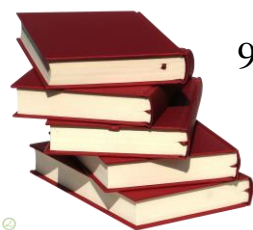
1917 жылы Семей облысында өткен қазақ съезіне қатысып, оның төралқа құрамына енді. 1920 жылы Қырғыз (қазақ) АКСР Оқу-ағарту халық комиссариатының қазақ тілінде оқулықтар, кітаптар шығару мен баспасөз істері жөніндегі арнаулы комиссия құрамының мүшесі болған. Осы қызметте жүріп, жаңа қазақ әліпбиін енгізу жөніндегі ОК-ның құрамына мүшелікке енген.

1922 жылы «Еңбекші қазақ» газеті ред. Алқасының мүшесі, 1923-1925 жылдары «Қызыл Қазақстан», 1925-1929 жылдары «Әйел теңдігі» журналдарында жауапты қызметтер атқарған. «Мектептен бұрынғы тәрбие» (1923), «Ана мен бала тәрбиесі» (1927), «Халқыма іс қылдым» (1993), «Қызметімді өз халқыма арнадым» (1993) кітаптарын шығарды. Өнертанушы А.А. Затаевич Нәзипа Құлжановадан «Ғайни-ай, сәулем», «Қыздардың зары», «Жылқылы бай» әндерін жазып алған.

Аударма саласында О.В.Короленконың «Күн тұтылғанда», М.Горькийдің «1905 жылы 9 қаңтар» А. Куприннің «Лапылдап жанған крейсер» шығармаларын аударған. 1994 жылы Қазақстан Журналистер одағы «Нәзипа Құлжанова атындағы сыйлықты» тағайындады.

1996 жылы 12 шілдеде Аркалық педагогикалық колледжіне Н. Құлжанова есімі берілді.

## Шығармалары:



99. Құлжанова, Н. Халқыма іс қылдым (педагог, журналист, әдебиетші Нәзипа Құлжанова мұрасы) / Құрастырған Филология ғылымының кандидаты Р. Сыздықова. – Алматы: Рауан. – 1993. – 168 б.

## Ол туралы әдебиеттер:

100. Ахметова, Л. Қазақтың қайраткер қыздары [Мәтін] : [ағартушы-педагог Нәзипа Құлжанова туралы] / Л. Ахметова // Қарлығаштар қаламдастар: Көмекші оқу құралы. – Алматы: «Қазақ университеті» - 1993. – 62-64 б.
101. Имашов, М. Құлжанова Нәзипа [Мәтін] : [ағартушы-педагог Нәзипа Құлжанова туралы] / М. Имашов // Ақиқат. – 1991. - № 12. – 63-72 б.
102. Камалұлы, М. Қос қарлығаш атанған Құлжановтар [Мәтін] : [қайраткер Нәзипа Құлжанова жайында] / М. Камалұлы // Қостанай таңы. – 2003. – 12 тамыз.
103. Нәзипа Құлжановалардың ізбасарлары [Мәтін] : [Торғай гуманитарлық колледжіне Нәзипа Құлжанова есімін беру туралы] // Арқалық хабары. – 2005. – 21 қазан.
100. Омарова, Л. Сан қырлы талант иесі [Мәтін] : [қайраткер Н. Құлжанова туралы] / Л. Омарова // Арқа хабары. – 1997. – 24 шілде.
101. Оспанұлы, С. Нәзипа мен Мәриям ; Арулар арманының жалғасы [Мәтін] : [өлеңдер] / С. Оспанұлы // Қостанай таңы. – 2005. – 22 караша.
102. Сағызбаева, З. Қазақтың қаламгер қыздары [Мәтін] : [журналист Нәзипа Құлжанова туралы] / З. Сағызбаева // Ақиқат. – 1997. - № 12. – 90-91 б.
103. Сүлеймен, М. Ахаң жыр арнаған журналист [Мәтін] : [Нәзипа Сегізбайқызы туралы сыр толғау] / М. Сүлеймен // Торғай. – 2003. – 19 қыркүйек.

## Қазақстан Республикасының 2017 жылы аталып өтілетін және еске алынатын күндері

### Қаңтар

- 1– КСРО халық әртісі, Халық қаһарманы, әнші Роза Тәжібайқызы Бағланованың туғанына 95 жыл (1922-2011).
- 1– КСРО халық әртісі Шолпан Исабекқызы Жандарбекованың туғанына 95 жыл (1922-2011).
- 1- Қазақстанның халық әртісі Байғали Досымжановтың туғанына 95 жыл (1922-2005).
- 1- Қазақстанның еңбек сіңірген әртісі Жағда Ордабайұлы Өгізбаевтың туғанына 105 жыл (1912-1962).
- 1 – Қазақстанның халық әртісі Сара Өрдембайқызы Тыныштығұлованың туғанына 75 жыл (1942).
- 1 – химия ғылымының докторы, академик Гауһар Дәуленқызы Зақунбаеваның туғанына 85 жыл (1932).
- 3 – биология ғылымының докторы, академик Валерий Петрович Митрофановтың туғанына 85 жыл (1932).
- 6 – химия ғылымының докторы, академик Надыр Кәрімұлы Надыровтың туғанына 85 жыл (1932).
- 8 – ақын Тілеуғазы Бейсембековтың туғанына 75 жыл (1942).
- 8 – Қазақстанның халық әртісі, күйші Қали Жантілеуовтің туғанына 115 жыл (1902-1970).
- 9 – ақын Қосжан Мүсіреповтің туғанына 85 жыл (1932-1967).
- 12 – мемлекет және қоғам қайраткері Дінмұхамед Ахметұлы Қонаевтің туғанына 105 жыл (1912-1993)
- 14 – физика-математика ғылымының докторы Василий Антонович Сапа туғанына 95 жыл (1922-1994).
- 15 – ақын Боранғали Ырзабаевтың туғанына 85 жыл (1932)
- 15 – астороном ғалым Хасен Әбішевтің туғанына 120 жыл (1902-1981)
- 16 – «Ленинская смена» газетінің жарық көргеніне 95 жыл (1922).
- 19 – Қазақстанның, КСРО-ның халық әртісі Евгений Яковлевич Диордиевтің туғанына 105 жыл (1912-1985).
- 20 – кинорежиссер, Қазақстанның еңбек сіңірген өнер қайраткері Александр Яковлевич Карповтың туғанына 95 жыл (1922-1998).
- 20 – ақын Аманхан Әлімұлының туғанына 65 жыл (1952).
- 22 – ақын, қоғам қайраткері Кәкімбек Салықовтың туғанына 85 жыл (1932).
- 24 – Қазақстанның халық әртісі Әтейбек Жолымбетовтің туғанына 105 жыл (1912-1994).
- 29 – ақын Жұмағали Саинның туғанына 105 жыл (1912-1961).



## Ақпан

- 1 – Қазақстанның еңбек сіңірген өнер қайраткері Павел Яковлевич Зальцманның туғанына 105 жыл (1912-1985).
- 8 – публицист Бейбіт Сапаралы туғанына 55 жыл (1912-1985).
- 9 – жазушы, драматург Болат Жандарбековтің туғанына 85 жыл (1932-1991).
- 10 – техника ғылымының докторы, академик Жақан Сүлейменұлы Ержановтың туғанына 85 жыл (1932).
- 13 – Қазақстанның халық әртісі, балетмейстер Зәуірбек Молдағалиұлы Райбаевтің туғанына 85 жыл (1932).
- 18 – ақын Ескен Еркешұлы Елубайдың туғанына 75 жыл (1942).
- 20 – ақын Махмұтбай Әміреұлы туғанына 75 жыл (1942).
- 20 – «Қазмұнайгаз» ұлттық компаниясының құрылғанына 15 жыл (2002).
- 22 – кинорежиссер Мәжит Сапарғалиұлы Бегалиннің туғанына 95 жыл (1922-1978).
- 23 – жазушы Қаназ Молдахметтің туғанына 75 жыл (1942)
- 24 – ұшқыш, Халық қаһарманы Хиуаз Қайырқызы Доспанованың туғанына 95 жыл (1922-2010).
- 24 – «Бөбек» балалар қайырымдылық қорының құрылғанына 25 жыл (2002).
- 26 – жазушы Альберт Устиновтың туғанына 85 жыл (1932)
- 29 – ақын Иманжан Жылқайдаровтың туғанына 135 жыл (1882-1973)

## Наурыз

- 1 – ақын Аян Нысаналинның туғанына 75 жыл (1942)
- 1 – жазушы, аудармашы Ростислав Петровтың туғанына 85 жыл (1932).
- 1 – «Қайнар» баспасының құрылғанына 55 жыл (1962)
- 3 – жазушы Жолдасбай Тұрлыбаевтың туғанына 85 жыл (1932)
- 4 – ақын Жеңіс Қашқыновтың туғанына 75 жыл (1942).
- 5 – ақын Сәбит Баймолдиннің туғанына 75 жыл (1942-2001)
- 8 – Халықаралық әйелдер күні
- 8 – Қазақстанның халық әртісі, әнші Жамал Омарованың туғанына 105 жыл (1912-1976).
- 15 – жазушы Ирисалы Жұмановтың туғанына 75 жыл (1942).
- 17 – жазушы Амантай Майтановтың туғанына 65 жыл (1952).
- 18 – ақын, аудармашы Әділбек Абайділдановтың туғанына 85 жыл (1932-1984).
- 18 – Сауда, тұрмыстық қызмет және баспана-коммуналдық қызметкерлер күні
- 19 – ақын Қанипа Бұғыбаеваның туғанына 75 жыл (1942-2004).
- 22 – ақын Әскербек Рахымбекұлының туғанына 75 жыл (1942).
- 22 – жазушы Ғабит Мүсіреповтің туғанына 115 жыл (1902-1985).
- 23 – Дүниежүзілік метеорология күні
- 24 – Туберкулезге қарсы дүниежүзілік күрес күні

- 27 – Халықаралық театр күні  
27 – ауылшаруашылық ғылымының докторы, академик Юрий Дмитриевич Зыковтың туғанына 95 жыл (1922-2000).

### Сәуір

- 1 – Күлкі күні  
1 – Геолог күні  
1 – Халықаралық құстар күні  
2 – Халықаралық балалар кітабы күні  
4 – жазушы Немат Келімбетовтің туғанына 85 жыл (1932-2010)  
6 – Тергеу қызметкерлерінің күні  
7 – Дүниежүзілік денсаулық сақтау күні  
11 – Концлагерьлер тұтқындарын азат ету халықаралық күні  
12 – Авиация және космонавтика күні  
15 – жазушы Сафуан Шаймерденовтің туғанына 95 жыл (1922-2007).  
17 – режиссер, драматург Жұмат Тұрғынбайұлы Шаниннің туғанына 125 жыл (1892-1938).  
17 – КР-ның өртпен күрес күні  
23 – Дүниежүзілік кітаптар және авторлық құқық күні (ЮНЕСКО).  
24 – жазушы-публицист, мемлекет қайраткері Камал Сейітжанұлы Смайыловтың туғанына 85 жыл (1932-2003).  
24 – Қазақстанның халық әртісі Камал Қарымсақовтың туғанын 105 жыл (1912-1991).  
24 – Халықаралық жастар ынтымағы күні  
25 – ақын Роза Сейілханның туғанына 45 жыл (1972).  
26 – жазушы, Қазақстанның еңбек сіңірген архитекторы Шота Уәлихановтың туғанына 85 жыл (1932).  
26 – Радиациялық авариялар мен зілзалаларда болғандарды еске алу күні  
27 – ақын Кәдірбек Құныпияұлы туғанына 55 жыл (1962).  
29 - әнші Әміре Қашаубаевтың туғанына 125 жыл (1892-1934)

### Мамыр

- 1 – Қазақстан халықтар бірлігі күні  
1 – жазушы Бауыржан Омарұлының туғанына 65 жыл (1952).  
2 – КСРО халық әртісі, опера әншісі Күләш Жасынқызы Байсейітованың туғанына 105 жыл (1912-1957).  
3 – Дүниежүзілік баспасөз бостандығы күні  
5 – ақын Сарманбай Исақ туғанына 65 жыл (1952).  
5 – Қазақстанның халық әртісі Құрбан Әбдірәсіловтің туғанына 85 жыл (1932).  
5 – журналист, Қазақ КСР-ның еңбек сіңірген мәдениет қызметкері Мұса Бөкенбайұлы Дінішевтің туғанына 100 жыл (1912)  
5 – жазушы, аудармашы Әбдірашит Ахметовтің туғанына 105 жыл (1912-)

1984).

- 7 – Отан қорғаушылар күні. Радио күні
- 7 – Қазақстан Қорғаныс министрлігінің құрылғанына 25 жыл (1992).
- 8 – Дүниежүзілік жарты ай және қызыл крест күні
- 9 – филология ғылымының докторы, профессор Базылхан Бұхатұлының туғанына 85 жыл (1932).
- 9 – геология-минералогия ғылымының докторы, академик Әбдіғапар Кенжебайұлы Жәлеловтің туғанына 85 жыл (1932)
- 9 – Жеңіс күні
- 10 – ақын Оразбай Байбақұлының туғанына 75 жыл (1942)
- 10 – композитор, Өмірбек Байділдаевтің туғанына 85 жыл (1932).
- 12 – Медицина бикелерінің күні
- 14 – режиссер, Қазақстанның еңбек сіңірген өнер қайраткері Болат Манашұлы Атабаевтың туғанына 65 жыл (1952).
- 15 – Халықаралық отбасы күні
- 15 – жазушы Мұхамеджан Рүстемовтің туғанына 85 жыл (1932).
- 17 – Халықаралық электробайланыс күні
- 18 – монументалист-суретші, ҚР-ның еңбек сіңірген қайраткері Владимир Сергеевич Твердохлебовтың туғанына 85 жыл (1932).
- 18 – Халықаралық мұражайлар күні
- 23 – хореограф, Қазақстанның, КСРО-ның халық әртісі Лидия Демьяновна Чернышованың туғанына 105 жыл (1912-1975).
- 24 – Славян жазуы мен мәдениеті күні
- 27 – жазушы Марат Мәжиттің туғанына 75 жыл (1942)
- 27 – Химик күні
- 31 – Саяси қуғын-сүргін құрбандарын еске алу күні
- 31 – Дүниежүзілік мәдениет күні
- 31 – Халықаралық темекісіз күні

## **Маусым**

- 1 – ақын, аудармашы Қуанышбай Сарықбайұлы Құрманғалидың туғанына 75 жыл (1942).
- 1 – Халықаралық балаларды қорғау күні
- 1 – ҚР салық полициясы күні
- 3 – жастар қозғалысын ұйымдастырушы, интернационалист қайраткер Ғани Мұратбаевтың туғанына 115 жыл (1902-1925).
- 4 – ҚР мемлекеттік рәміздер күні
- 4 – Агрессия құрбандары – бейкүнә балалардың халықаралық күні
- 5 – Дүниежүзілік тіршілік өрісін қорғау күні
- 5 – ҚР мен Норвегия корольдігінің арасында дипломатиялық қатынас орнағанына 25 жыл (1992).
- 9 – ҚР салық комитетінің күні
- 16 - мемлекет және қоғам қайраткері Сейтқали Меңдешовтің туғанына 135 жыл (1882-1937).
- 17 – Медицина қызметкерлері күні

- 18 – химия ғылымының докторы Фрунзе Бижановтың туғанына 85 жыл (1932-1999).
- 18 – жазушы, аудармашы Әнуар Нұрғалиұлы Ипмағамбетовтің туғанына 105 жыл (1912-1996).
- 22 – жазушы Софы Сматаевтың туғанына 75 жыл (1942)
- 23 – Қазақстанның полиция күні
- 25 - әскери қайраткер, Халық қаһарманы Бақытжан Ертаевтің туғанына 65 жыл (1952).
- 26 – Нашақорлық пен есірткі бизнесіне қарсы халықаралық күрес күні
- 29 - Өнертапқыш пен рационализатор күні

### **Шілде**

- 1 – Дүниежүзілік архитектура күні
- 1 – Халықаралық кооперативтер күні
- 2 – ақын, Қазақстанның халық жазушысы, қоғам қайраткері Мұхтар Шахановтың туғанына 75 жыл (1942).
- 5 – ғалым, альпинист КСРО-ның еңбек сіңірген спорт шебері Қазыбек Шәкімұлы Уәлиевтің туғанына 65 жыл (1952).
- 9 – ақын Тұрмағанбет Ізтілеуовтің туғанына 135 жыл (1882-1939).
- 11 – Дүниежүзілік халық саны күні
- 13 – ҚР Ұлттық қауіпсіздік комитеті күні
- 14 – жазушы Мұхамеджан Әбдірахмановтың туғанына 75 жыл (1942)
- 15 – Кеңес Одағының батыры Мәншүк Жиенғалиқызы Мәметованың туғанына 95 жыл (1922-1943).

### **Тамыз**

- 1 – Қазақстанның, КСРО-ның Халық әртісі композитор Еркеғали Рахмадиевтің туғанына 85 жыл (1932).
- 5 – Көлік және байланыс қызметкерлері күні
- 5 – авиация генерал-майоры, екі мәрте Кеңес Одағының батыры Талғат Жақыпбекұлы Бигелдиновтың туғанына 95 жыл (1922).
- 9 – Жаһанның жергілікті халықтарының дүниежүзілік күні
- 11 – Физкультурашы күні
- 12 – Құрылысшылар күні
- 12 – Халықаралық жастар күні
- 15 – жазушы Әбді Шынбатыровтың туғанына 75 жыл (1942).
- 18 – Шекара әскерлерінің құрылғанына 25 жыл (1992).
- 19 – Спорт күні
- 30 – ҚР Конституция күні
- 30 – мемлекет және қоғам қайраткері Жұмабай Шаяхметовтің туғанына 115 жыл (1902-1966).

## Қыркүйек

- 1 – ақын Өтеген Оралбаевтың туғанына 65 жыл (1952).
- 1 – Білім күні
- 1 – Қазақстанның және КСРО-ның халықәртiсi, Халық қаһарманы Өзербайжан Мәдиұлы Мәмбетовтің туғанына 85 жыл (1932-2009).
- 2 – Мұнай-газ кешені қызметкерлерінің күні
- 2 – Қазақ КСР-ның еңбек сіңірген өнер қайраткері, суретші Ыдырыс Қарсақбаевтың туғанына 85 жыл (1932).
- 8 – ақын Роман Трофимовтың туғанына 105 жыл 1912-1996).
- 8 – Халықаралық сауат ашу күні (ЮНЕСКО)
- 9 – жазушы Дүкенбай Досжанның туғанына 75 жыл (1942).
- 11- жазушы, қоғам қайраткері, дипломат Сабыр Шариповтың туғанына 135 жыл (1882-1942).
- 12 – журналист, мемлекет және қоғам қайраткері Алтынбек Сәрсенбаевтың туғанына 55 жыл (1962).
- 14 – Фашизм құрбандарын еске алу халықаралық күні
- 15 – партия, мемлекет қайраткері Социалистік Еңбек Ері Асанбай Асқаровтың туғанына 95 жыл (1922-2001).
- 16 – Азон қабатын қорғаудың халықаралық күні
- 16 – Орман қызметкерлері күні
- 16 – ҚР халықтарының тілдері күні
- 18 – Халықаралық бейбітшілік күні
- 22 – Ақпарат орталықтары қызметкерлері күні
- 22 – Алаш қайраткері, этнограф Молданияз Бекімовтің туғанына 135 жыл (1882-ө.ж.б).
- 27 – Халықаралық туризм күні
- 28 – жазушы Шерхан Мұртазаның туғанына 85 жыл (1932)
- 28 – Дүниежүзілік бірінші қазақ құрылтайының өткеніне 25 жыл (1992).
- 29 – Ертіс-Қарағанды каналының қазыла бастағанына 55 жыл. (1962)

## Қазан

- 1 – Халықаралық қарт адамдар күні
- 1 – Халықаралық хаби́тат (елді мекендер) күні
- 1 – Дүниежүзілік сәби күні (ЮНЕСКО)
- 1 – техника ғылымының докторы, академик, халық қаһарманы Шапық Шөкиннің туғанына 115 жыл (1912-2003).
- 2 – Халықаралық музыка күні
- 5 – Халықаралық мұғалімдер күні (ЮНЕСКО).
- 5 – Қылмыстық іздестіру күні
- 6 – Мемлекет және қоғам қайраткері, елші Нәзір Төрекұловтың туғанына 125



жыл (1892-1937).

- 9 – Дүниежүзілік почта күні
- 10 – Халықаралық психикалық есендік күні
- 10 – Халықаралық стихиялық зілзалалар қатерін азайту күні
- 14 – Мүгедектер күні (БҰҰ)
- 15 – жазушы Ғалымбек Жұматовтың туғанына 65 жыл (1952)
- 15 – жазушы, әдебиеттанушы Жайық Бектұровтың туғанына 105 жыл (1912-1998).
- 16 – Дүниежүзілік азық-түлік күні (БҰҰ).
- 17 – ақын Нәмет Сүлейменовтің туғанына 95 жыл (1922-1996).
- 17 – Қайыршылықты жою жолындағы халықаралық күрес күні (БҰҰ).
- 24 – Біріккен Ұлттар Ұйымы күні
- 26 – ақын Сатыбалды Қосалыұлы Дулатидың туғанына 75 жыл (1942).
- 28 – Автомобиль көлігі қызметкерлерінің күні
- 29 – Күзет қызметі күні

## Қараша

- 7 – жазушы Дмитрий Снегиннің туғанына 105 жыл (1912-2001)
- 7 – Қазақстанның халық әртісі Лия Федорович Нэлскаяның туғанына 85 жыл (1932).
- 8 – Мемлекеттік статистика күні
- 9 – Дүниежүзілік сапа күні
- 9 – Дүниежүзілік жастар күні
- 10 – жазушы Ислам Шұғайыпұлының туғанына 85 жыл (1932-2001).
- 10 – жазушы Сыдық Алдабергеновтің туғанына 95 жыл (1922).
- 12 – тарих ғылымының докторы, Бекежан Сүлейменовтің туғанына 105 жыл (1912-1984).
- 12 – Қазақстанның еңбек сіңірген әртісі, кинооператор Михаил Феодорович Аранышевтің туғанына 105 жыл (1912-1989).
- 13 – Халықаралық зағиптар күні
- 14 – Дүниежүзілік диабетке қарсы күрес күні
- 15 – жазушы Садықбек Адамбековтің туғанына 95 жыл (1922-2002).
- 15 – Ұлттық валюта күні
- 15 – Халықаралық темекіден бас тарту күні
- 15 – жазушы Нығмет Төлендиевтің туғанына 90 жыл (1922).
- 15 – Қазақстанның халық әртісі, әнші Раушангүл Сәйтқызы Илахунованың туғанына 95 жыл (1922-2000).
- 16 – Халықаралық толеранттық күні (ЮНЕСКО).
- 17 – Халықаралық студенттер күні
- 17 – ақын, жазушы, драматург Әкірам Меңліғалымұлы Ғалымовтың туғанына 125 жыл (1892-1913).
- 18 – Ауылшаруашылық қызметкерлер күні
- 21 – Дүниежүзілік теледидар күні

- 23 – ҚР жол полициясы күні
- 25 - Әйел зорлауды жою халықаралық күні
- 29 - жазушы Ғабиден Мұстафиннің туғанына 115 жыл (1902-1985).
- 29 – ақын Зейнолла Тілеужанұлының туғанына 75 жыл (1942).

### **Желтоқсан**

- 1 – Дүниежүзілік СПИД-пен күрес күні
- 1 – жазушы қоғам қайраткері Рахманқұл Бердібаевтың туғанына 90 жыл (1922).
- 3 – Мүгедектер халықаралық күні (БҰҰ).
- 4 – журналист, жазушы Әлия Бөпежанованың туғанына 65 жыл (1952).
- 5 – Экономикалық және әлеуметтік даму жолына түскен еріктілердің халықаралық күні (БҰҰ).
- 5 – жазушы Әбіғай Атығаевтың туғанына 100 жыл (1912-1985).
- 7 – Қазақстанның халық әртісі Серғали Әбжановтың туғанына 105 жыл (1912-1976).
- 8 – Қажығали Мұқамбетқалиұлының туғанына 75 жыл (1942).
- 10 – Адам құқықтары күні
- 12 – ақын Төлеген Қажыбайдың туғанына 75 жыл (1942).
- 12 – жазушы Ақселеу Сланұлы Сейдімбектің туғанына 75 жыл (1942-2009).
- 15 – жазушы Әзілхан Нұршайықовтың туғанына 95 жыл (1922-2010).
- 15 – БҰҰ-ның тіршілік өрісі жөніндегі бағдарламасы ұйымы (ЮНЕП) құрылғанына 40 жыл (1972).
- 16 – ҚР Тәуелсіздік күні
- 16 – Энергетика күні
- 19 – жазушы Әди Шәріповтің туғанына 105 жыл (1912-1993).
- 20 – ақын, аудармашы Николай Душкиннің туғанына 95 жыл (1922-1984).
- 20 – жазушы, драматург Дулат Исабековтің туғанына 75 жыл (1942).
- 22 – жазушы Леонид Кривошековтың туғанына 85 жыл (1932-2003).
- 22 – Мұрағаттар қызметкерлері күні
- 22 – этнограф, әдебиет зерттеушісі, тарихшы Нығмет Мыңжанидың туғанына 95 жыл (1922-1993).
- 23 – жазушы, Қазақстанның еңбек сіңірген мәдениет қызметкері Уахан Қыдырханұлының туғанына 85 жыл (1932).
- 24 – жазушы Бибігүл Иманғазинаның туғанына 75 жыл (1942).
- 25 – жазушы Төлеу Шахановтың туғанына 75 жыл (1942-1994).
- 26 – жазушы, аудармашы Сейсенбек Ахметовтің туғанына 95 жыл (1922-1995).
- 26 – жазушы, публицист Құлбек Ергөбектің туғанына 65 жыл (1952)
- 27 – тарих ғылымының докторы, академик Серікбай Бейсенбаевтың туғанына 105 жыл (1912-1989).
- 28 – Қазақстанның халық әртісі, биші Шара Жиенқұлованың туғанына 105 жыл (1912-1991).
- 31 – жазушы Зейін Шашкиннің туғанына 105 жыл (1912-1966).

## Қазақстан Республикасындағы мемлекеттік мерекелер

- 1-2 қаңтар Жаңа Жыл
- 1-наурыз Алғыс айту күні
- 8- наурыз Халықаралық әйелдер күні
- 22-наурыз Наурыз мейрамы
- 1- мамыр Қазақстан халқының бірлігі мерекесі
- 7- мамыр Отан қорғаушылар күні
- 9- мамыр Жеңіс күні мерекесі
- 4- маусым ҚР Мемлекеттік рәміздер күні
- 5-маусым Эколог күні
- 6- шілде Астана күні
- 30-тамыз Конституция күні
- 1- желтоқсан Қазақстан Республикасы Тұңғыш Президентінің күні

### Ұлттық мереке

- 16,17 желтоқсан Тәуелсіздік күні

### Кәсіптік мерекелер мен атаулы күндер

1

- 1-наурыз Алғыс айту күні
- 1-сәуір Күлкі күні
- 3-сәуір Геолог күні – сәуірдің бірінші жексенбісі
- 6-сәуір Тергеу қызметкерлері күні
- 12-сәуір Ғылым қызметкерлері күні
- 21-сәуір Қазақстан Республикасы Мемлекеттік күзет қызмет күні
- 15-мамыр Халықаралық отбасы күні
- 18-мамыр Халықаралық мұражай күні
- 21-мамыр Мәдениет және өнер қызметкерлерінің күні
- 31-мамыр Саяси қуғын-сүргін күндерін еске алу күні
- 31-мамыр Халықаралық темекі тартуға қарсы күрес күні
- 1-маусым Халықаралық балаларды қорғау күні
- 1-маусым ҚР салық полициясы күні
- 4-маусым Қазақстан Республикасының мемлекеттік рәміздер күні
- 5-маусым Эколог күні
- 19-маусым Медицина қызметкері күні – маусымның үшінші жексенбісі
- 23-маусым Мемлекеттік қызметші күні
- 23-маусым Қазақстан полициясы күні
- 28-маусым Баспасөз күні
- 1-шілде Архитектура күні
- 2-шілде Спорт журналистерінің күні
- 14-тамыз Құрылысшы күні – тамыздың екінші жексенбісі
- 1-қыркүйек Білім күні

4-қыркүйек Мұнай газ кешені қызметкерлерінің күні  
11-қыркүйек Отбасы күні – қыркүйектің екінші жексенбісі  
16-қыркүйек Орман қызметкерлерінің күні  
22-қыркүйек ҚР халықтарының тілдер күні  
Қыркүйектің соңғы жексенбісі еңбек күні  
30-қыркүйек Әділет органдары қызметкерлерінің күні  
Қазанның бірінші жексенбісі мұғалімдер күні  
1-қазан Халықаралық қарттар күні  
6-қазан Халықаралық баспана күні  
9-қазан Дүниежүзілік пошта күні  
19-қазан Құтқарушы күні  
28-қазан Автомобиль транспорты қызметкерлерінің күні  
30-қазан Әлеуметтік қорғау жүйесі қызметкерлерінің күні – қазанның соңғы жексенбісі  
8-қараша Мемлекеттік статистика күні  
15-қараша Ұлттық валюта күні  
17-қараша Халықаралық студенттер күні  
20-қараша Ауыл шаруашылығы қызметкерлерінің күні – қарашаның үшінші Жексенбісі  
21-қараша Дүниежүзілік теледидар күні  
23-қараша ҚР жол полициясы күні  
6-желтоқсан ҚР Прокуратурасы қызметкерлерінің күні  
7-желтоқсан Азаматтық авиацияның халықаралық күні  
9-желтоқсан Сыбайлас жемқорлыққа қарсы халықаралық күні  
10-желтоқсан Дүниежүзілік футбол күні. БҰҰ-ның шешімімен атап өтіледі  
18-желтоқсан Энергетик күні  
22-желтоқсан Мұрағаттар қызметкерлері күні  
28-желтоқсан Халықаралық кино күні  
Желтоқсанның 2-ші жексенбісі Балалар телеарнасының халықаралық күні

### **2017 жылы аталынатын айы мен күндері белгісіз атаулы күндер**

- Кенесарының бас батыры Шұбырпалы Ақжолтай батырдың туғанына 215 жыл (1802-1885).
- әнші-ақын Ғаббас Айтбаевтың туғанына 130 жыл (1882-1929).
- Ақын, жырау Айтбай Белгібайұлының туғанына 130 жыл (1887-1961).
- археолог, жазушы Николай Алексеевич Абрамовтың туғанына 205 жыл (1812-1870).
- айтыс ақыны Арқабай Майкөтұлының туғанына 145 жыл (1872-1934).
- батыр Асылбек Көбешұлының туғанына 165 жыл (1852-1890).
- түріктанушы ғалым Нұрбек Әбікенұлының туғанына 75 жыл (1942).

- мемлекет және қоғам қайраткері Әбілқайыр Рабатұлының туғанына 125 жыл (1892-1970).
- Әбілхайыр ханның туғанына 605 жыл (1412-1469).
- Этнограф, қоғам қайраткері, ағартушы Мұхамбетсалық Бабажановтың туғанына 185 жыл (1832-1871).
- Базар жырау Оңдасынұлының туғанына 170 жыл (1842-1911).
- Айтыс ақыны, әнші Бала Ораз Өтебайұлының туғанына 180 жыл (1837-1882).
- Батыр Бәйтiк Бәймембетұлының туғанына 255 жыл (1762-1841).
- Батыр Бұқарбай Естекбайұлының туғанына 195 жыл (1822-1898).
- Қоғам қайраткері Мұхамед-Хафиз Мырзағалиевтің туғанына 130 жыл (1887-1941).
- Батыр Наурызбай Қасымұлының туғанына 205 жыл (1812-1847).
- Би, шешен Досай Байгелұлының туғанына 325 жыл (1642-1790).
- Ақын Дулат Бабатайұлының туғанына 215 жыл (1802-1874).
- Едіге бидің туғанына 665 жыл (1352-1419/ 23).
- Ақын Есдәулет Қандекұлының туғанына 130 жыл (1887-1971).
- Күйші композитор Есбай Қалұстаұлының туғанына 175 жыл (1842-1910).
- Мемлект және қоғам қайраткері, алаш қайраткері Серікқали Жақыповтың туғанына 125 жыл (1862-1939).
- Қазақ ханы, батыр Кенесары Қасымұлының туғанына 215 жыл (1802-1847).
- Орыс-француз соғысына қазақтардың қатысқанына 205 жыл (1812-1814).
- Мүфти Қаражігіт молда Бектауұлының туғанына 265 жыл (1752-1835).
- Қозыбай шешен Нәуіпұлының туғанына 195 жыл (1822-1914).
- Қазақ батыры Қойгелді Сартайұлының туғанына 315 жыл (1702-1795).
- Халық ақыны Ертай Құлсаревтің туғанына 125 жыл (1892-1958).
- Би Торайғыр Едігеұлының туғанына 245 жыл (1722-1825).
- Күйші-композитор Сүгір Әлиұлының туғанына 135 жыл (1882-1961).
- Халық композиторы Түркеш Қалқаұлының туғанына 185 жыл (1832-1875).
- Ақын, сазгер, домбырашы Молдахмет Тырбаевтың туғанына 135 жыл (1882-1957).
- Досай бидің туғанына 325 жыл (1692-1790).



## Шетел әдебиетшілерінің атаулы күндері

### Қаңтар

- 2 - итальян суретшісі Ренато Гуттузоның туғанына 105 жыл (1912-1987).
- 1- ағылшын жазушысы Джон Роналд Рейел Толкиннің туғанына 125 жыл (1892-1973)
- 1- орыс жазушысы Е. П. Ростопчинаның туғанына 205 жыл (1812-1858).
- 1- итальян жазушысы Умберто Эконның туғанына 85 жыл (1932).
- 1- француз кескіндемешісі, мүсінші Гюстав Доренің туғанына 185 жыл (1832-1883).
- 6 - орыс композиторы, пианист Александр Николаевич Скрябиннің туғанына 145 жыл (1872-1915).
- 15 - француз драматургі Мольердің (Жан Батист Поклен) туғанына 395 жыл (1922-1973).
- 16 - орыс суретшісі А.В. Лентуовтың туғанына 135 жыл (1882-1943).
- 17 - американдық боксшы Мұхаммед Алидің туғанына 75 жыл (1942).
- 18 - ағылшын жазушысы Ален Александр Милннің туғанына 135 жыл (1882-1956).
- 20 - түрік ақыны, драматург Назым Хикметтің туғанына 115 жыл (1622-1673).
- 21 - орыс ақыны Ю.Д. Левитанскийдің туғанына 95 жыл (1922-1996).
- 23 - француз суретшісі Эдуард Маненің туғанына 185 жыл (1832-1883).
- 23 - орыс режиссері Б. А. Покровскийдің туғанына туғанына 105 жыл (1912).
- 24 - орыс жазушысы С. А. Дангуловтың туғанына 105 жыл (1912-1989).
- 25 - орыс суретшісі, академик Иван Иванович Шишкиннің туғанына 185 жыл (1832-1898).
- 25 - ағылшын жазушысы Вирджиния Вулфтің туғанына 135 жыл (1882-1941).
- 25 - дат түріктанушысы Вильхелм Людвиг ПетерТомпсеннің туғанына 175 жыл (1842-1927).
- 27 - орыс ақыны Римма Казакованың туғанына 85 жыл (1932).
- 27 - ағылшын жазушысы, математик Льюис Кэрролдың туғанына 185 жыл (1832-1898).
- 30 - америка мемлекет қайраткері Франклин Делано Рузвельттің туғанына 135 жыл (1882-1945).

### Ақпан

- 2 - орыс жазушысы Е.П. Гребенконың туғанына 205 жыл (1812-1848).
- 2 - Балтық Флотының құрылғанына 305 жыл (1702).
- 2 - ирландия жазушысы Джеймс Джойстың туғанына 135 жыл (1882-1941).
- 4 - жазушы В.А. Кочетовтың туғанына 105 жыл (1912-1973).
- 7 - ағылшын жазушысы Чарльз Диккенстің туғанына 205 жыл (1812-1870).
- 11 - Ресей әртісі Л.П. Орлованың туғанына 115 жыл (1902-1975).

- 13 - орыс ақыны И.Д. Шафэранның туғанына 85 жыл (1932-1994).
- 18 - ақын, жазушы Бхин Смуллдың туғанына 95 жыл (1922-1971).
- 18 - американ жазушысы Тони Моррисонның туғанына 85 жыл (1932).
- 18 - беларус суретшісі М. А. Савицкийдің туғанына 95 жыл (1922).
- 20 - жазушы Н.Г. Гариннің туғанына 165 жыл (1852-1906).
- 21 - бурят ғалымы Доржи Банзаровтың туғанына 195 жыл (1822-1955).
- 22 - АҚШ-тың тұңғыш президенті Джорж Вашингтонның туғанына 285 жыл (1732-1799).
- 24 - орыс әншісі Майя Владимировна Кристаллинскаяның туғанына 85 жыл (1932-1985).
- 24 - француз композиторы Мишель Легранның туғанына 85 жыл (1932).
- 24 - орыс жазушысы К.А. Фединнің туғанына 125 жыл (1892-1977).
- 25 - ақын, аудармашы, драматург Лев Александрович Мейдің туғанына 195 жыл (1822-1862).
- 25 - Ресей әртісі В.В. Санаевтің туғанына 105 жыл (1912-1996).
- 26 - француз жазушысы Виктор Гюгоның туғанына 215 жыл (1802-1885).
- 27 - Американ жазушысы Джон Стейнбектің туғанына 115 жыл (1902-1968).
- 27 - американ әртісі Элизабет Тейлордың туғанына 85 жыл (1932).
- 28 - итальян композиторы, дирижері, пианисті Джоаккино Антонио Россинидің туғанына 225 жыл (1792-1868).

### **Наурыз**

- 1 - жапон әдебиетінің классигі Рюнэскэ Акутагаваның туғанына 125 жыл (1892-1927).
- 5 - ақын С. П. Гудзенконың туғанына 95 жыл (1922-1953).
- 13 - орыс археолгы М.П. Грязновтың туғанына 115 жыл (1902-1987).
- 13 - орыс ақыны Д. Н. Кугультиновтың туғанына 95 жыл (1922)
- 18 - жазушы Ф. Н. Горенштейннің туғанына 85 жыл (1932).
- 18 - француз ақыны Стефан Малларменың туғанына 170 жыл (1842-1898).
- 19 - орыс суретшісі С.Ю. Судейкиннің туғанына 130 жыл (1882-1946).
- 20 - поляк шығыстанушысы, академик В.Л. Котвичтің туғанына 145 жыл (1872-1944).
- 21 - жазушы А.Г. Малышкиннің туғанына 125 жыл (1892-1938).
- 22 - украин композиторы, пианист Н.В. Лысенконың туғанына 175 жыл (1842-1912).
- 23 - жазушы А.К. Юговтың туғанына 115 жыл (1902-1979).
- 24 - орыс суретшісі О.А. Кипенсийдің туғанына 235 жыл (1782-1836).
- 28 - чех педагогы, қоғам қайраткер Ян Амос Коменскийдің туғанына 425 жыл (1592-1670).
- 30 - ақын, драматург А.К. Гладковтың туғанына 105 жыл (1912-1976)
- 31 - балалар ақын жазушысы К.И. Чуковскийдің туғанына 135 жыл (1882-1969).
- 31 - австрия композиторы Франц Йозеф Гайдннің туғанына 285 жыл (1732-1809).

## Сәуір

- 1 - жазушы С .П. Алексеевтің туғанына 95 жыл (1922).
- 3 - драматург М. Ф.Шатровтың туғанына 85 жыл (1932).
- 4 - жазушы Г.Д. Гребенщиковтың туғанына 135 жыл (1882-1964)
- 4 - орыс суретшісі Л.О. Пастернактың туғанына 155 жыл (1862-1945).
- 4 - режиссер, кинодраматург А.А.Тарковскийдің туғанына 85 жыл (1932-1986).
- 5 - француз суретшісі Жан Оноре Фрагонардың туғанына 285 жыл (1732-1806).
- 6 - орыс жазушысы, публицист А.И. Герценнің туғанына 205 жыл (1812-1970).
- 15 - итальян суретшісі, сәулетшісі, мүсіншісі, ғалым Леонардо да Винчидің туғанына 565 жыл (1452-1519).
- 19 - орыс жазушысы В.А. Кавериннің туғанына 115 жыл (1902-1988).
- 19 - ақын,сыншы Г.В. Адамовичтің туғанына 125 жыл (1892-1972).
- 20 - Мәскеу түбіндегі соғыстың аяқталғанына 75 жыл (1942).
- 21 - орыс мәдениеттанушысы, баспагер Ф.И. Булгаковтың туғанына 165 жыл (1852-1908).
- 25 - Ресей хоккеисті В. А. Третьяковтың туғанына 65 жыл (1952).
- 28 - жазушы В.А. Осееваның туғанына 115 жыл (1902-1969).

## Мамыр

- 2 - австралия жазушысы Алан Маршаллдың туғанына 115 жыл (1902-1984).
- 7 - ағылшын ақыны Роберт Браунингтің туғанына 105 жыл (1812-1889).
- 12 - азербайжан композиторы Рауф Гаджиевтің туғанына 95 жыл (1922).
- 14 - қырғыз жазушысы, академик Түгелбай Сыдықбековтің туғанына 105 жыл (1912-1997).
- 24 - жазушы М.А. Стельмахтың туғанына 105 жыл (1912-1983).
- 26 - француз жазушысы Эдмон Гонкурдың туғанына 195 жыл (1822-1896).
- 28 - австралия жазушысы Парик Уайттың туғанына 105 жыл (1912-1990).
- 30 - жазушы И. С. Соколов-Микитовтың туғанына 125 жыл (1892-1975).
- 30 - ақын Л .И. Ошаниннің туғанына 105 жыл (1912-1996).
- 31 - жазушы К.Г. Паусовскийдің туғанына 125 жыл (1892-1968).
- 31 - орыс суретшісі М.В. Нестеровтың туғанына 155 жыл (1842-1942).

## Маусым

- 7-венгрияның мемлекет қайраткері Имре Надьтің туғанына 125 жыл (1802-1958).
- 9-Ресей императоры І Петрдың туғанына 345жыл (1672-1725).
- 13 - орыс жазушысы И.А. Гончаровтың туғанына 205 жыл (1812-1891).
- 17 - орыс композиторы И.Ф. Стравиннің туғанына 135 жыл (1882-1971).
- 20 - ақын Р.И. Рождественскийдің туғанына 85 жыл (1932-1994).
- 28 - француз философы Жан Жак Руссоның туғанына 305 жыл (1712-1778).

## Шілде

- 7- белорус ақыны Янке Купаланың туғанына 135 жыл (1882-1942).
- 10- болгар туркологы Эмил Пейчев Боевтің туғанына 85 жыл (1932)
- 12- азербайжан жазушысы, қоғам қайраткері Мирза Фатали Ахундовтың туғанына 205 жыл (1812-1878).
- 17 - Сталинград соғысының басталғанына 75 жыл (1942).
- 24 - француз драматургы Пьер Бомаршектің туғанына 285 жыл (1732-1799).
- 24 - француз жазушысы Александр Дюманың туғанына 215 жыл
- 28 - ағылшын философы, әлеуметтанушы Карл Раймунд Поппердің туғанына 16 жыл (1902-1994)
- 28 - ақын А. А. Григорьевтің туғанына 195 жыл (1822-1864).
- 28 - жазушы В.В Карповтың туғанына 95 жыл (1922).

## Тамыз

- 4- ағылшын ақыны Перси Биши Шелиидің туғанына 225 жыл (1792-1822)
- 7- ағылшын физигі Поль Андерсан Дирактың туғанына 115 жыл (1902-1984)
- 9 - украин эстрада әншісі С. М. Ротарудың туғанына 70 жыл (1947).
- 10 - бразилия жазушысы Жоржи Амадудың туғанына 105 жыл (1912-2001)
- 20 - жазушы В.П. Аксеновтың туғанына 85 жыл (1932).
- 21 - ағылшын суретшісі Обри Бердлейдің туғанына 145 жыл (1842-1898)
- 22 - орыс мүсіншісі А.П. Кибальниковтың туғанына 105 жыл (1912-1987)

## Қыркүйек

- 3- орыс суретшісі К.А. Васильевтің туғанына 75 жыл (1942-1976).
- 11-американ жазушысы О. Генри (Уильям Сидней Портер) туғанына 155 жыл (1862-1910).
- 13 - ақын С.В. Викуловтың туғанына 95 жыл (1922).
- 17 - ақын Максим Танк (Евгений Иванович Скурко) туғанына 105 жыл (1912-1995).
- 26 - жазушы В.Н. Войновичтің туғанына 85 жыл (1932).

## Қазан

- 1 - Ресей тарихшысы, академик Л Н. Гумелевтің туғанына 105 жыл (1912-1992).
- 1 - орыс тарихшысы, географы П.И. Рычковтың туғанына 305 жыл (1712-1777).
- 5 - тәжікістан Республикасының президенті Эмомали Шіріпұлы Рахмановтың

- туғанына 65 жыл (1952).
- 7 - Ресей Федерациясының мемлекет және қоғам қайраткері В.В. Путиннің туғанына 65 жыл (1952).
- 8 - ақын М. И. Цветаеваның туғанына 125 жыл (1892-1941).
- 10 - жазушы В.К. Арсеньевтің туғанына 135 жыл (1872-1930).
- 23 - жазушы В.И. Беловтың туғанына 85 жыл (1932).
- 24 - венгрия композиторы Имре Кальманның туғанына 135 жыл (1882-1953).
- 26 - орыс суретшісі В.В. Верещагиннің туғанына 175 жыл (1842-1904).
- 27 - итальян скрипкашысы, композитор Никколо Паганинидің туғанына 235 жыл (1782-1840).
- 31 - жазушы Е.А. Перияқтың туғанына 115 жыл (1902-1982).

### **Қараша**

- 6 - Д.Н. Мамин-Сибиряқтың туғанына 165 жыл (1852-1912).
- 9 - ақын, аудармашы С.В. Щербинскийдің туғанына 125 жыл (1892-1991).
- 11 - америка жазушысы Курт Воннегуттың туғанына 95 жыл (1922).
- 15 - неміс жазушысы Герхарт Гауупманның туғанына 155 жыл (1862-1946).
- 16 - драматург Н.Р. Эрдманның туғанына 115 жыл (1902-1970).
- 25 - испан әдебиетінің классигі Лопе де Вегенің туғанына 455 жыл (1562-1635).
- 25 - жазушы С.П. Бородиннің туғанына 115 жыл (1902-1974).
- 29 - француз республикасының саяси және мемлекет қайраткері Жак Рене Ширақтың туғанына 85 жыл (1932).
- 29 - неміс жазушысы Вильгельм Гауфтың туғанына 215 жыл (1802-1827).

### **Желтоқсан**

- 6 - орыс мүсіншісі Н.С. Пименовтің туғанына 205 жыл (1812-1864).
- 8 - ақын А.И. Одоевскийдің туғанына 215 жыл (1802-1839).
- 10 - француз композиторы Сезар Огюст Франктың туғанына 195 жыл (1822-1890).
- 16 - орыс композиторы Р.К. Щедриннің туғанына 85 жыл (1932).
- 22 - ақын П.А. Катениннің туғанына 225 жыл (1792-1853).
- 24 - орыс кескіндемешісі В.Н. Бакшеевтің туғанына 155 жыл (1862-1958).
- 24 - орыс суретшісі Б.М. Неменскийдің туғанына 95 жыл (1922).
- 27 - ақын С.Я. Надсонның туғанына 155 жыл (1862-1887).
- 30 - Кеңес Одағының құрылғанына 95 жыл (1922).



### Есімдердің алфавиттік көрсеткіші

1. Абдуллин Ә.	5,14	39. Исабеков Д.	1,16
2. Айқадамова А.	3,18	40. Исмағұлова А.	2,17
3. Алтынсарин Ы.	4	41. Камалұлы М.	12
4. Арғынбаев Ж.	55	42. Кекілбайұлы Ә.	14
4. Ауыпбаев Ж.	10	43. Кенжеахметов С.	8
5. Ахатов Е.	4	44. Қайырбеков Ғ.	7,10
6. Ахметова Л.	12	45. Қаралдина Д.	10
7. Әбдікұлы Т.	5- 7,12,13,22,23	46. Қожахметов Е.	94
8. Әбдірахманов Б.	14	47. Қозыбаев О.	5,16
9. Әбдіхалық Ж.	14	48. Құлжанова Н.	4,12,11
10. Әбілтай Ә.	7,60	49. Ламашев Ә.	4
11. Әбілхасенов С.	4	50. Мәмбет С.	10
12. Әлмағамбетов Б.	5,11,15,16	51. Мәуленов С.	5,7
13. Әлмағамбетов А.	3,10,11	52. Меңдібай С.	76,83
14. Әлім Қ.	3,6,9,8,46- 52,54	53. Мұқатов Н.	9
15. Әмірханов Ғ.	3,8,9	54. Мұсабаев Х.	9
16. Әсіпұлы С.	56,82	55. Нұрбеков С.	74
17. Байжан А.	7,57,59	56. Нұршайықов Ә.	83
18. Байжұманұлы Ә.	6	57. Омарова Л.	12
19. Байзақұлы С.	6	58. Оспанұлы С.	12
20. Байқадамова А.	5	59. Саламат Қ.	9
21. Байқадамов Б.	3,4,9,10	60. Сағызбаева З.	12
22. Байқадамова К.	95	61. Сәтбаұлы Т.	4
23. Баязид Жолбарыс.	78	62. Сегізбаев К.	4,19
24. Бектемісов Н.	8	63. Сейдахметов Қ.	9
25. Глазков Ю.Н.	3	64. Сүйінұлы Е.	14
26. Горбатко В.В.	3	65. Сүлейменов М.	12
27. Дәулетбаева Б.	14	66. Сұлтанов Қ.	15
28. Досжанов Е.	5	67. Танабаева Г.	5,21
29. Дүйсекұлы С.	77	68. Теміржан Қ.	16
30. Дулатов М.	7,8	69. Теңізбай А.	25
31. Жақып Ә.	14	70. Тоқтабаев К.	5
32. Жанұзақова Қ.	8,24	71. Тұрғалиева О.	14
33. Жарыс М.	6	72. Тұрғынбекұлы С.	9
34. Жүнісбеков М.	4	73. Тұрманбеков З.	6
35. Жүнісов Ж.	6,7,58,61	74. Тілеубай Б.	81
36. Жүнісұлы М.	79	75. Хайроллаұлы У.	3,6,11
37. Иванов Н.Г.	4	76. Хамзин Б.	10
38. Имашев М.	12	77. Хасенова Р.	10
		78. Ходенұлы М.	11
		79. Шайман С.	4
		80. Шәмшиев Қ.	6,11
		81. Шеңгелбаева Ұ.	5

## Географиялық көрсеткіш

Амангелді ауданы.	5,6,10,15,16
Арқалық қаласы	4,6
Арқалық ауданы	5,6
Байғабыл ауылы (Амангелді ауданы)	6
Жангелдин ауданы	7,8,11,13
Көлқамыс ауылы (Жангелдин ауданы)	13
Қайыңды ауылы (Арқалық ауданы)	6
Қызбел ауылы (Жангелдин ауданы)	7,8
Май ауылы (Амангелді ауданы)	10
Мирный. К	5
Торғай ауылы ((Жангелдин ауданы)	9
Торғай облысы	3,4
Чапай к. (Амангелді ауданы)	10

## Мазмұны:

1. Құрастырушыдан.....	2-3
2. Арқалық қаласы және аймағы бойынша 2016 жылы аталып	
3. өтілетін және еске алынатын күндер.....	4-7
4. Айы мен күні белгісіз атаулы күндер.....	8
5. Амангелді халық театры.....	8-9
6. Әбдікүлы Төлен.....	9-12
7. Әлмағамбетов Ақбайзен.....	12-14
8. Әлмағамбетов Бөгетбай.....	14-15
9. Әлім Қайсар.....	16-19
10. Әмірханов Ғазез.....	19-20
11. Байқадамов Бақытжан.....	20-21
12. Құлжанова Нәзипа.....	22-23
13. ҚР бойынша 2017 жылы аталып өтетін	
14. және еске алынатын күндер.....	24-31
15. 13. ҚР мемлекеттік мерекелер.....	31-32
16. 14. Ұлттық мереке.....	32
17. 15. Кәсіптік мерекелер мен атаулы күндер.....	32-33
18. 16. Айы мен күні белгісіз атаулы күндер.....	33-34
19. 17. Шетел әдебиетшілерінің атаулы күндері.....	34-39
20. 18. Есімдердің алфавиттік көрсеткіші.....	40-41
21. 19. Географиялық көрсеткіші.....	42-43



***Біздің кітапхананың мекен-жайы:  
110300, Қостанай облысы, Арқалық қаласы  
Абай көшесі, 62. Тел. (факс) 7-09-16.  
E – mail:arkounb@mail.ru***

***Құрастырушы: Г.К. Сейтқожина  
Компьютерлік терілім: Г.К. Сейтқожина  
Редактор: А.К. Ахметжанова  
Шығарылымға жауапты: А.Ж. Нұрманова  
Басуға қол қойылды 25.08.2016.  
Таралым 5  
Басылым: ксерокс  
Көлем 1,75***